

ఎబ్రియల్ క రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్* ఎబ్రియల్ క రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్

యేసుక్రీస్తు ఒగ్గర్ ముక్కిమ్

1 ఒగ్గర్ వేర వేర రగల్ తెన్ జోచ †కబుర్లు సంగిలసచి అత్తి దేముడు అమ్చ పూర్గుల్క జా పొది జోచ కొడొ లట్టబ్బన్. 2 గని, ఈంజ ఉగుమ్చి ఆకర్చ పొదులె, జోచొ సొంత పుత్తున్చి అత్తి అమ్క జోచి ‡కోడు లట్టబ అస్సె. ‘జోచి ఈంజ ఎత్కి’ మెనయ్, ఎత్కి కి జోక అక్కునుదొ మెనయ్, దేముడు జో పుత్తున్క నిసాన అదికారుమ్ డా అస్సె. జో పుత్తున్చి అత్తి ఎత్కి లోకుమ్క జెర్మయ్లన్. 3 జో పుత్తున్తె దేముడుచి పరలోకుమ్చి ఉజిడి గవురుమ్ పూర్తి డీస్టయ్, చి నిజుమ్ దేముడు కీసా అస్సె గే, పుత్తుసి కిచ్చొ నే పిత్తె గీదస్సాయి అస్సె. జో పుత్తుసి జోచి సెక్తి కోడుకయ్ లోకుమ్లు ఎత్కి కి జొయ్యి ఏలుప కెర్తయ్. అస్సె, పాపల్ పుంచి జతి మాన్సుల్ సుద్ది జతి వాటు జో

*

: 1:0 ఈంజ ఉత్త్రమ్ రెగిడ్లిసొ ఈంజ ఉత్త్రమ్తె కిచ్చొ ముక్కిమ్ దెకయ్తయ్ మెలె, ఈంజయి లోకుమ్చి యూదుల్చి దేముడుచి గుడి, పరలోకుమ్క, మెలె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తతి టాన్క ఎక్కి టాలి జతయ్, నీడయ్ జతయ్. దస్సి, యూదుల్ కెర్తి రితి సేవ కెర్త వెల్లెల పూజర్లుచి కామ్ యేసు పరలోకుమ్తె కెర్తి సేవక ఎక్కి టాలి జతయ్, నీడయ్ జతయ్. ‘యేసు జోవయింక సంపజలసచి పాపుమ్ గెచ్చవ, పరలోకుమ్తె దేముడు అబ్బొన్చి మొక్కె అమ్క తోడు తతి తెంతొ జా అగ్గెచి రితి నాయ్’ మెన ఈంజ ఉత్త్రమ్తె రెగిడ్లిసి రుజ్జు దెకయ్తయ్. † **1:1** 1:1 దేముడుచి కబుర్లు సంగిలస మెలె, జా కామ్క కక్క జో నిసాన తయ్దె గే, జోవయించి ఆత్మక జోవయించి చోడి పుట్టవ జోవయించ కబుర్లు సంగెదె. జోవయింతె సగుమ్జన్చి అత్తి కి జోవయించ కొడొ రెగ్గయ్లన్, పూర్గుమ్ పొది. ‡ **1:2** 1:2 క్రీస్తు సంగిలిసి, జో బోదన కెర్లిసి, జో కెర్ల కమె, జో ఇండిలి బుద్ది, జో మొర అస్సె జలిసి, జా ఎత్కితయ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జోవయించి అత్తి అమ్క జోవయించి కోడు సంగిల్ రితి జతయ్; జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి కోడు జో యేసుక్రీస్తుయి, మెలి రితి. యోహాను 1:1-4, 14 దెక. § **1:3** 1:3 కొలోస్సియూల్ 1:15-17, 19, చి 2:19 దెక.

తెయార్ కెర తా, పరలోకుమ్తె దేముడుచి ఉజెతో పక్క వెసిలన్. 4 జో ఒత్త నే వెసితె అగ్గె, దూతల్చి కంట జోచి విలువ ఒగ్గర్ తిలీన్చి రుజ్జు అయ్లి. జోచి నావ్ జోవయించి నావ్చి కంట కెద్ది విలువ జతయ్ గే, తెద్ది వెల్లో జో జా అస్సె.

5 కిచ్చొక జో ఇదిలి వెల్లో జా అస్సె మెన జానుమ్ మెలె, దేముడుచి కోడుతె రెగ్గయ్లి రితి, కేన్ దూతక;

*“తుయి అంచొ సొంత పుత్తు, తుక ఆజి ఆవ్ జెర్మయ్లయ్ అస్సి.”

మెన దేముడు కెయ్య సంగిలన్ గె? నాయ్ గెద, కేన్ దూతక జో దస్సి సంగె నాయ్. నెంజిలె,

†“జోక అబ్బొసి జయిందె, చి

జో అంక పుత్తు జయెదె”

మెన కేన్ దూతక కెయ్య సంగిలన్ గె? జోవయింక దస్సి సంగె నాయ్.

6 పడ్డొ, అస్సె, జో తొల్పుర్ జతో క్రిస్తుక ఈంజ లోకుమ్తె దేముడు జెర్మయ్లి పొది,

‡“ఆవ్ దేముడుచ దూతల్ ఎత్కి

జోకయ్ బక్తి కెర్తు!”

మెలన్. 7 పడ్డొ దూతల్చి రిసా కిచ్చొ మెన్తయ్ మెలె,

§“జో జోచ దూతల్క వాదుల్ రిత,

జోచ సేవ కెర్తనక ఆగివొ లగితి రిత

జో జర్గు కెర్తయ్.”

మెన సంగితయ్. 8 గని జోచొ సొంత పుత్తుసి రిసా కిచ్చొ మెన్తయ్ మెలె,

*“ఓ దేముడు, తుచి సిజాసనుమ్ కెయక తెయక తతిసి,

నీతి మెలొ రానొచి డండొ తెన్ తుయి ఏలుప కెర్తసి.

9 నీతిచి ఉప్పిరి ప్రేమ తా, గని అబద్దుమ్ ఎద్గరె నెస అస్సిన్.

* 1:5 1:5 కీర్తనలు 2:7 † 1:5 1:5 సమూయేలు దొన్నిచి పుస్తకుమ్ 7:14. ‡ 1:6

1:6 ద్వితీయోపదేశ కాండుము 32:43, కీర్తనలు 97:7. § 1:7 1:7 కీర్తనలు 104:4.

* 1:8 1:8 కీర్తనలు 45:6-7.

జాకాయ్ తుయి అన్నె తుచి తెన్ తిలి ఎత్తి జీవుల్చి కంట వెల్లో జంక
మెన

దేముడు, తుచొ దేముడు,
తుచి ఉప్పిరి పూర్తి సర్దసంతోసుమ్ జా

తుక నిసాన అదికారుమ్ దా,
తుచి బోడితె జోచి తేల్ సువ దా అస్సె.”

10 దేముడు అన్నె కిచ్చొ మెన్తయ్ మెలె,

†“తుయి, ప్రబు, కిచ్చొ నెంజిలి పొది బూలోకుమ్ జెర్మయ్లది, చి

ఆగాసుమ్ తిలిసి ఎత్తి తుచి అత్తిచి కమె.

11 బూలోకుమ్ ఆగాసుమ్ జలె, పాడ్ జయెదె

గని తుయి తియెఁ జా తస్తె.

పాలల్చ రిత జేవ్ పోర్న జా పాడ్ జవుల,

12 చి డుప్పటిక కిసి మడ్డ కెరుక జయెదె గే,

దస్సి జాక తుయి మడ్డ కెర్తె, చి మార్గువ జయెదె.

గని తుయి కిసి అస్సిన్ గే, దస్సి తాఁ జస్తె,

కెయఁక తెయఁక తాఁ జస్తె”

మెన దేముడు పుత్తున్క సంగితయ్, గని,

13 ‡“జలె తుచ విరోదుమ్ సుదల్క

తుచి సుదితి పొర్తొ జేవ్ జతి రితి ఆవ్ జర్గు కెర్తె ఎదక,

అంచి ఉజిల్ పక్క తుయి వెస తా” మెన

కేన్ దూతక కెయ్య జవుకు సంగిలయ్ గె? 14 జేవ్ దూతల్ కిచ్చొ

జవుల మెలె, రచ్చన దొర్కు జత ప్రబుచ మాన్సుల్క ‘చెంగిల్ తత్తు’

మెనయ్ జోవయింక దెకిత దేముడుచి సేవ కెర్త జీవుల్ మెన దేముడు

జోవయింక జా సేవ దా అస్సె. జేవ్ జోచి సేవ కెర్తసయ్.

2

యేసు మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్లిసి

† 1:10 1:10 కీర్తనలు 102:25-27. ‡ 1:13 1:13 కీర్తనలు 110:1, మత్తయి 22:44, ఎబ్రియల్ 10:13.

1 జలె, అమ్ జేవ్చి సత్తిమ్ నే పవ్వితి రితి, నే ముల్తి రితి ఆమ్ పెట నే దెర గెతె సూన్లిన్చి చి రిసా చెంగిల్ ఉచర, అమ్ ఏదాష్ట కెరుక. 2 మెలె పూర్ణమ్చి *ఆగ్గుల్చి ప్రమానుమ్చి రిసా దూతల్ జానవ కెర ఎత్తి. కోడు నిజుమ్చి జలె, అన్నె, మాన్సుల్ ఆగ్గుల్చి కోడు పిట్టయ్లె, దేముడుచి కేన్ జవున్ కోడు నే కెర్లె, కిసి జేవ్ దూతల్చి అత్తి జో సంగిలి ఎదిలి సరిగా సిచ్చ జవుల జలె, 3 అప్పెచి ప్రబు దెతి ఈంజ వెల్లి రచ్చునక ఆమ్ విలువ నే దెకిలె, విలువ నే కెర్లె, అమ్చి సిచ్చ కిసి పిట్టదె? పిట్టె నాయ్. ఈంజ రచ్చున, జలె, యేసుప్రబు తొలితో సొంతయ్ జానయ్లి రిసా, జోక తొలితో సూన్లన అమ్కయ్ సాచి సంగిల. 4 పడ్డె, అన్నె, జో యేసుక్రీస్తుచి అత్తి జో దెతి రచ్చునచి రిసా దేముడు సొంత వేర వేరతె రుజ్జుల్ దెకయ్లన్. కిచ్చో కిచ్చోతె జా రచ్చునచ రుజ్జుల్ దెకయ్లన్ మెలె, జోచి అదికారుమ్ దెకయ్త వెల్లో కమె కెర్రిన్తె, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి జోచి ఆత్మవరల్ జోచి ఇస్టుమ్క కక్క, కక్క, వంట దిలిన్తెయి ఈంజ రచ్చునచి రిసా జోచి సాచి దా అస్సె.

5 అమ్ సంగితి †జెతికయ్ లోకుమ్ ఏలుప కెరుక దూతల్చి అత్తి దేముడు సొర్ప కెర దెయె నాయ్. 6 కేనె గే రెగిడ్డి ఇసి సాచి అస్సె. ఇసి మెలిసి;

‡“మాన్సుక తుయి ఉచరన్క జో కిచ్చో విలువసా?

నెంజిలె, మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసొక కిచ్చోక తుయి విలువ దెకితసి?

7 దూతల్చి కంట జోక ఇదిలి దాక్ తతి రితి తుయి జర్గు కెర్లది, గని అప్పె జోక గవురుమ్ కెర అదికారుమ్ దా, జోక ఏలుప కెరవ అస్సిసి.

8 జోచి చాటు సుదితి రితి ఎత్తి. జోచి అత్తి తుయి సొర్ప కెర దా అస్సిసి”

* 2:2 2:2 నిర్గమకాండుమ్ 20 అద్యయిమ్, 31:18 చి ద్వితియోపదేశ కాండుము 5:6 దెక. † 2:5 2:5 యెనయా 65:17, 66:22, లూకా 21:33, డీసయ్లిసి 5:10, 21:1, తిమోతిక రెగిడ్డి 2 సంబర్ ఉత్తమ్ 2:12. ‡ 2:6 2:6 కీర్తనలు 8:4-6.

మెన రెగ్డ అస్సె. జలె, దేముడు ఎత్తి జోచి అత్తి సార్ప కెర దా అస్సెచి రిసా జో ఏలుప నే కెర్తిసి కిచ్చో కి నాయ్. ఎత్తి జోచి అత్తి తతీన్చి రుజ్జు అప్పెచి మట్టుక అమ్క సరిగా డీసె నాయ్. ⁹ గని ఇన్నె 'మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా' మెన యేసుకయ్ సంగితసుమ్. యేసుకయ్ దెకితసుమ్. జో గడియయ్ దూతల్చి కంట దాకు జలో, గని దేముడు అబ్బొన్చి దయచి రిసా ఎత్తి మాన్సుచి నావ్ తెన్ అమ్చి సిచ్చ వయంతి రిసా జో బాదల్ సేడ మొర్లిన్చి రిసా జో అప్పె ఎత్తి అదికారుమ్ గవురుమ్ జా కిరీటుమ్ గలన ఏలుప కెర్తయ్.

¹⁰ కిచ్చోక ఇసి జర్లు జలి మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్క జోచి పరలోకుమ్చి ఉజిడతె గవురుమ్తె బెదవంతి రిసా మాన్సుల్క రచ్చన దొర్కు కెర్తొసా కిబాదల్ ఒర్పువ జతి వాటుయి జిన సరి జలో రచ్చించుప కెర్తొసా పూర్తి జంక ఎత్తిక ఆదారుమ్ తిలో, ఎత్తి ఏలుప కెర్తొ దేముడు జర్లు కెర్లిసి చెంగిలి, పూర్తి బెదితయ్. ¹¹ నిజుమి, సుద్ది కెర్తొ యేసుక చి జో యేసు సుద్ది కెర్తనక ఎక్కి మొదొల్; దేముడు అబ్బొసి. జాకయ్, జోవయింక 'అంచ బావుడ్లు' మెనుక యేసుక లాజ్ నాయ్.

¹² * "అంచ బావుడ్లుతె తుచి నావ్ తుచి గవురుమ్ నూనయిందె, సంగుమ్చి నెడమె తుచి గవురుమ్ గాయిందె" మెలి కోడుతె, అన్నె,

¹³ † "జోచి ఉప్పిరి అంచి నముకుమ్ తియిందె" చి అన్నె,

‡ "ఇన్నె ఆవ్ అస్సి, చి దేముడు అంక దిల జోచ బోదల్ అంచి తెన్ అస్తి" మెన యేసు సంగిల్ రితి రెగిడ్ల కోడుతె ఇసి ఒప్పణ్ణొ.

¹⁴ జలె, ఎక్కి ఆగ్, ఎక్కి లోయి బోదల్ ఎత్తిక తయెదె చి రిసా, సొంత కి ఈంజయ్ అమ్ మాన్సుల్చి ఆగుతె, ఈంజయి లోయితె జో యేసు మాన్సు జా జెర్మున్ జా బెదిలన్. కిచ్చోక మెలె, మాన్సు నేడ్తి

§ 2:10 2:10 18చూ కోడు దెక. * 2:12 2:12 కిర్తనలు 22:22. † 2:13 2:13 యెనయా 8:17. ‡ 2:13 2:13 యెనయా 8:18.

మొర్ను జో సేడ జీన, మొర్నుచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలో సయ్తాన్చి ఉప్పిరి జీనుక మెనయ్ అమ్చి అగు అమ్చి లోయి జో దెరల్లన్. 15 జోవయించి ఒండి జీవితమ్క మొర్నుచి ఉప్పిర్చి బయమ్క దెర్ను సేడ్ల ఎత్తిజిన్క విడ్డల్ కెరుక మెనయ్ దస్సి జా జీనుక ఒప్పన, దస్సి జా జిన్లన్. 16 కీసి మెలె, ఈంజ ఎత్తి కక్కయ్ రచ్చించుప కెరుక మెలె, దూతల్క రచ్చించుప కెరుక నాయ్ గని కీఅబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలసక 'రచ్చించుప జతు' మెనయ్. 17 జాకయ్, దేముడుచి సేవ కెర్తొ కన్కారుమ్ దెకితో నిదానుమ్చొ పూజరి జా, ప్రెజల్చ పాపల్ వుంచ దా జోవయింక దేముడు తెన్ అన్నె బెదయ్తి రితిచి అర్పితుమ్ జతి రిసాయి, ఎత్తి రగల్క ఎత్తి బాదల్తె ప్రెజల్ జల జోవయించ బావుడ్లుచి రితి జో జంక తిలి. జోమాన్పుల్చి రితి జా జోవయింక జెత రగల్ బాదల్ జో ఓర్పువ జలెకయ్ జో చెంగిలో పూజరి జా కన్కారుమ్ దెకెదె మెనయ్. 18 దస్సి, జో సొంత బాదల్ సేడ పరిచ్చు జా జిన్లి రిసా, జేవ్ బాదల్ సేడ పరిచ్చు జత అన్నె మాన్పుల్క జో తోడు తంక తెరి.

3

మోసే కంట దేముడుచొ పుత్తుసి వెల్లో

1 జాకయ్, ప్రబుచి నుద్ది జా జోచయ్ జల ఓ బావుడ్లు, పరలోకుమ్తె బెదుక తుమ్ నిసాన జా జో బుకార్లస, దేముడుచొ బారికి జలో, చి జోచొ ఎత్తిక వెల్లో పూజరి జలో మెన యేసుచి రిసా అమ్ ఒప్పన అన్నుమ్. జలె, జోచి రిసా ఉచరుమ. 2 దేముడుచి గేర్ జల యూదుల్తె తా మోసే కీసి జో దేముడుచి కామ్ నిదానుమ్ కెర్తె తిలో గే, దస్సి ఈంజ బారికి జతి రితి కామ్ ఎత్తిక వెల్లో పూజరి కెర్తి రితి, కామ్క నిసాన్లొ దేముడుక యేసుయి నిదానుమ్ తిలన్. 3 గని గేరుచి కంట అన్నె గేర్ బందిలోసాక కీసి ఒగ్గర్ విలువ తయెదె గే, దస్సి, దేముడుచి గేర్చతె తిలో మోసేచి కంట యేసుయి జా గేర్ బందితోసా

§ 2:16 2:16 గలతీయల్ 3:6-9, చి రోమీయల్ 4 అద్యయమ్ దెక. 'అత్తుక అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలస' మెలె, అబ్రాహామ్చి రితి నముకుమ్ తిలన.

జా తా, అన్నె ఒగ్గర్ గవురుమ్క విలువ జతయ్. 4 ఎత్కి గేరు, కచి అత్తి గే బందిలిసి, గని ఎత్కి బందితోసా దేముడుయి. 5 జలె, దేముడు పణ్డొక సంగిత కొడొచి రిసా సాచి గుర్తు సంగితి రిసా, జో దేముడుచి గేర్ ఎత్కితె మోసే నిదానుమ్చో సేవ కెర్తొసా జలొ. 6 గని క్రిస్తు ఈంజ లోకుమ్తె జా కెర, జో పుత్తుసి జలి రిసా, దేముడుచి గేరు నిదానుమ్ ఏలుప కెర్తె తిలన్. ఆకర్ ఎద జోచి ఉప్పిర్చి అమ్చి డిట్టుమ్ దెరన్లె, జో రచ్చన దా అమ్క పరలోకుమ్తె బెదయ్లిన్చి అమ్చి దయిరిమ్, ఆస అమ్ దెరన్లె, జోచి గెర్చయ్ ఆము జా అస్సుమ్.

యేసు దెతి విస్త్రాంతి రచ్చన తుమ్ పిట్టవన నాయ్

7 “జాకయ్, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సంగిలి రితి;

* జేవ్ అగ్గెచ ప్రెజల్చి పెట్టి బేడు బందిల్ రితి జా, జోచి కోడు నే సూన్లి రితి జల.

తుమ్, జలె, ఆజి జోచి అవాడ్ తుమ్ సూన్లె, దస్సి నే జతి రితి, జాగర్త దెకన.

8 పూర్ణమ్, †జోచి కోడు సూనుక నెస

జా బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది ప్రెజల్ జోక పరిచ్చ కెర్లి రితి, రాడ్ జీవు జతె తిల.

9 జో దేముడు సంగిలి రితి;

అంచి ఉప్పిరి అన్మానుమ్ జా పరిచ్చ కెర్లి రితి జా

జేవ్ జా దొన్ని విస్సాని వెర్చుల్ అంచ కమె దెకిలెకి కిసి జల గే, తుమ్ దస్సి జా నాయ్.

10 జేవ్ దస్సి అన్మానుమ్ జతికయ్, జా ఉగుమ్చచి రిసా ఆవ్ కోప్పుమ్ జా,

జోవయించి పెట్టి, కెయ్చ తెయ్చ అంచి వాటు ముల పిట గెతతి.

* **3:7** 3:7 క్రిస్తనలు 95:7-11. † **3:8** 3:8 నిర్గమకాండుమ్ 13-40 అద్యయల్, లేవీయకాండుమ్, సంక్యాకాండుము, ద్వితియోపదేశ కాండుము. ముక్కిమ్క నిర్గమకాండుమ్ 32 అద్యయిమ్, చి సంక్యాకాండుము 14 అద్యయిమ్ దెక.

అంచి ఇస్టుమ్ నేన్లి రితి ఇండితతి మెలయ్, చి

11 ‘అంచి †సుక్కుమ్తె జేవ్ కెయక బెదుక ఆవ్ ఒప్పి నాయ్’ మెన ఒట్టు గలన అంచి కోపుమ్క ఒప్పన్లయ్”

మెన, సంగితయ్.

12 జలె, బావుడ్లు, జివ్ తిలో జివ్ దెతో దేముడుక తుమ్ దూరి నే జతి రితి, తుమ్తె కిచ్చొ పెట్టి గర్చి జోచి ఉప్పిర్ అన్మానుమ్చి ఆత్తు నే తతి రితి, తుమ్ జాగర్త దెకన. 13 గని ‘అజి’ మెన ఈంజ కాలుమ్క కెత్తి పొదుల్ సేసతయ్ గే, రోజుక తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో జాగర్త సంగ, దయిరిమ్ సంగ; పాపుమ్చి మోసిమ్క తుమ్తె కో దెర్ను నే సేడ్డి రితి, తుమ్చి పెట్టి బేడు నే బందితి రితి, 14 అమ్ నంపజలి మొదోల్ తెంతో చి జోవయించి రిసాచి దయిరిమ్ అమ్ ఆకర్ ఎద దెరన్లెకయ్ క్రిస్తు తెన్ వాట నజన తమ్దె.

15 §“అజి, జోచి అవాడ్ తుమ్ సూన్లె,

జోచి కోడు నెసిల జేవ్ అగెచ పైజల్చి రితి జా నాయ్.

తుమ్చి పెట్టి జోచి రితి బేడు నే బందిత్ రితి జాగర్త దెకన్.”

మెన రెగిడ్లిసి తుమ్ పచ్చ నాయ్. 16 జలె, జేవ్ సూన నెసిలస కొన్న మెలె, మోసే పూర్లుమ్చోచి తెడి ఐగుప్పు దేసిమ్ తెంతో, జేవ్ గొతిమాన్సుల్ జలిన్ తెంతో, బార్ జా ముల విడ్డల్ జల అమ్చ యూదుల్ ఎత్కిజిని. 17 అన్నె, జేవ్ దొన్ని విసొన్ వెర్పుల్ పూర్తి కచి రిసా దేముడు కోపుమ్ జలొ మెలె, *పాపుమ్ కెర్తనచి రిసా జా బయిలు దేసిమి జేవ్ మొర్తి రితి జో దేముడు సిచ్చ దిలన్. 18 పడ్డె, జోచి సుక్కుమ్తె నే బెదుక మెన కచి రిసా జో ఒట్టు గలన్లొ మెలె, జోచి కోడు నే కెర్తనచి రిసాయి గెద?. 19 జాకయ్ కిచ్చొ అమ్క జానుక జతయ్

† 3:11 3:11 తెవ్డెచి జో దెంక ఉచర తిలి విస్తాంతి కిచ్చొ మెలె, కనాను దేసిమ్ జోవయించి తా గెతి రితి దెతిసి. జా దేసిమ్ అప్పె పరలోకుమ్కయ్, జా విస్తాంతి పరలోకుమ్చి విస్తాంతికయ్, టాలి జయెదె. § 3:15 3:15 క్రితనలు 95:7-8.

* 3:17 3:17 నిర్గమకాండుమ్ 32 అద్యయిమ్, సంక్యాకాండుము 14, ముక్కిమ్క 14:27-30.

మెలె, జోవయింబి అన్యానుమ్బి రిసా జా సుక్కుమ్తె జేవ్ బెదుక వాటు నే దిలో.

4

ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్క దొర్కు జతి విస్త్రాంతి

1 జలె, జో ప్రమానుమ్ సంగిలి రితి, జోచి *సుక్కుమ్తె బెదితి వాట్ తతె ఎద, తుమ్తె కో జా సుక్కుమ్తె పావుక నే పిట్టవన్తి రితి జిమ. 2 కిచ్చొక మెలె, పూర్గుమ్చ మాన్సుల్కయ్ కెయెక కి తత్తిసి సుక్కుమ్చి అవ్కాసుమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ దొర్కు జలి. దస్సి, అమ్క కి సుక్కుమ్చి అవ్కాసుమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ దొర్కు జా అస్సె. గని జేవ్ నూన్లి జా కోడు జోవయింక కామ్క నెంజిలి. కిచ్చొక మెలె, నిజుమ్కయ్ నూన్లనచి పెట్టిచి రితిచి నముకుమ్ తిల తెన్ బెదిత్ నాయ్. జాకయ్ నూన్లి కొడో జోవయింక కామ్క నెంజిలి రితి జలి. 3 అమ్ యేసుక్రీస్తు ప్రబుక నంపజలన, మాత్రుమ్, జా సుక్కుమ్తె బెదితనుమ్. జేవ్ పూర్గుమ్చచి పాపుమ్చి రిసా దేముడు సంగిలి తీర్పు అగ్గె రెగిడ్లయ్.†

‡“అంచి సుక్కుమ్తె జేవ్ కెయెక బెదుక ఆవ్ ఒప్పి నాయ్, మెన ఒట్టు గలన అంచి కోపుమ్క ఒప్పన్లయ్”

మెన రెగిడ్లి కోడు. జో దేముడు, మాత్రుమ్, లోకుమ్ జెర్మయ్లి పొది జో సొంత జోచయ్ కమొ కేడవన జో తెదొడి సెలవ్ కడన తిలె కి, జోవయింక దస్సి మెన ఒప్పన్. 4 ‘సెలవ్ కడన్లన్’ మెన సంగిలె, సొసావ్వు పొదుల్ ఆగాసుమ్, బూలోకుమ్, లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి జెర్మయ్లి పడ్డె, అన్నెక్ దీసి *‘సెలవ్ కడన్లి దీసి’ మెనయ్ జోచి జా సెలవ్ కడన్లి దీసిచి రిసా కేనె గే కిచ్చొ సంగ అస్సె మెలె,

* 4:1 4:1 పూర్గుమ్చ యూదుల్క జలె, తెదొడ్చి ప్రమానుమ్క చెంగిలి ఈంజయ్ లోకుమ్చి కనాసు దేసిమి జేవ్ గెచ్చుక అవ్కాసుమ్ తిలి, గని పిట్టవన్. అమ్క, జలి, అప్పెచి అవ్కాసుమ్ కిచ్చొ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సెంతుమ్తె బెదితిసి చి పరలోకుమ్తె గతిసి. † 4:3 4:3 3:11 దెక ‡ 4:3 4:3 కీర్తనలు 95:11.

§ 4:4 4:4 అదికాండుమ్ 1 అద్యయిమ్. * 4:4 4:4 అదికాండుమ్ 2:1-3.

†“అంచ కమొ సొవ్వు పొదుల్ కెర కేడవ,
అన్నెక్ దీసి సెలవ్ కడన్లయ్”

మెన సంగ అస్సె. ⁵ జేవ్ పూర్లుల్, జలె, అమ్ అగ్గె రెగిడ్డి రితి:

‡“అంచి సుక్కుమ్తె జేవ్ కెయళ బెదుక ఆవ్ ఒప్పి నాయ్”

మెన జోవయించి రిసా జో సంగ అస్సె.

⁶ జలె, అన్నె సగుమ్జిన్ దేముడుచి సుక్కుమ్తె బెదుక జలన బెదుక నేతయ్. జా ఏక్, పడ్డొ అన్నెక్ కిచ్చొ మెలె, జా సుక్కుమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ అగ్గె సూన్లన జో దేముడుచి కోడు కెరుక నెసిలి రిసా జోచి జా సుక్కుమ్తె బెదితి నాయ్. ⁷ అన్నెక్ దీసి మెలి కోడు జో నిసాన, జోచి సుక్కుమ్తె బెదుక అమ్క అన్నెక్ అవ్కాసుమ్ దా కెర, ఈంజ అవ్కాసుమ్క ‘ఆజి’ మెన, అమ్ అగ్గె రెగిడ్డిన్తె సంగిల్ రితి, §“ఆజి జోచి అవాడ్ తుమ్ సూన్లె, తుమ్చి పెట్టి బేడు నే బందిత్ రితి తుమ్ జాగర్త దెకన”

మెన్తయ్. ⁸ మెలె, దేముడు సంగిలి కనాను దేసిమి జేవ్ పాచ పెసితి రితి యెహోసువ కడ నిలన్, గని జా తెన్ జా కోడు పూర్తి నెరవెర్చువ జతి జలె, అన్నెక్ దీసిచి రిసా ‘తెదొడకయ్ సుక్కుమ్ దొర్కు కెరిందె’ మెన దేముడు సంగితో నాయ్, సంగుక జతి నాయ్.

⁹ జాకయ్, దేముడుచి సెలవ్ కడన్ల దీసితె బెదితి వాటు మాన్సుల్క అప్పెక దొర్కు జతయ్. ¹⁰ మెలె, దేముడు జోచి కామ్ కేడవ కిసి సెలవ్ కడన్లొ గే, దస్సి జో దెతి సుక్కుమ్తె కో బెదెదె గే, జో మాన్సుకి జోచి కామ్ కెర కేడవ సెలవ్ కడనెదె. ¹¹ జాకయ్, జా సుక్కుమ్తె అమ్ కి బెదితి రితి నిదానుమ్ కెరుమ; జేవ్ పూర్లుల్చి రితి జోచి కోడు నెన అమ్తె కో దస్సి పాపుమ్తె నే సేడ్డి రితి. ¹² కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కోడు దొన్ని పక్కలె వాండి తిలి ఎత్తి కత్తిచి కంట *లగున్ అస్సె, చి జా కోడు జిచ్చి తా కామ్ కెర కెరయ్ మాన్సుచి ఆత్మ చి జిచ్చు అత్కు జతిన్తె, అత్కుల్ చి ఆడుచి ములువ బెదితిన్తె బెర, మాన్సుల్చి

† 4:4 4:4 ఆదికాండుమ్ 2:2. ‡ 4:5 4:5 కీర్తనలు 95:11. § 4:7 4:7 3:7-8

దెక. * 4:12 4:12 డీసయ్లిసి 1:16.

పెట్టిచ ఉద్దెనుమ్లు పరిచ్చ కెర, జోవయింక 'చెంగిల్ అస్తి' గే నాయ్ గే మెన తీర్పు కెర్తయ్. 13 అన్సె, జెర్మయ్లిన్ ఎత్కి కి జోచి మొక్కె లుంకుక నెత్తె, గని అమ్క పరిచ్చ కెర్తొసాచి మొక్కె ఎత్కి డుమ్డి తా ఎదార్దుమ్ డీస్తయ్; అమ్చ ఉద్దెనుమ్లు కి ఆకర్కయ్ జోచి మొక్కె అమ్ ఎత్కిజిన్ సాచి నజనుక తయెదె.

యేసు అమ్చి రిసా ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా అస్సె

14 జలె, యేసు దేముడుచొ సొంత పుత్తుని జా తా, పరలోకుమ్తె తెడిక తెడి దేముడు అబ్బొన్తెయి పెన గెచ్చ తా, అమ్చి రిసాచొ వెల్లో †ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా అస్సెచి రిసా, జోచి రిసా అమ్ ఒప్పున్తెసి డిట్టుమ్ పొసనుమ. 15 కిచ్చొక మెలె, అమ్చొ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జతో జో యేసు అమ్చి సెక్తి నెంజిలిసి నేన్లొసా అమ్చి సెక్తి నెంజిలిన్చి ఉప్పిర్చి కన్కారుమ్ నేన్లొసా నెంజె, గని అమ్చ బాదల్ ఎత్కి జొయ్యి కి సేడ, అమ్చి రితి పరిచ్చ జా అస్సె. గని జో పాపుమ్ నే కెర్తె జీన అస్సె. 16 జలె, కామ్క జెతికయ్ సమయుమ్క జోచి తోడు తతి రితి జో అమ్క కన్కారుమ్ దెకితి వరుమ్ అమ్ నజనుక, జోచి దయ అమ్ చజనుక మెన, దయిరిమ్ తెన్ జోచి దయ దెతి సిజాసనుమ్క పాసి జెమ.

5

1 మాన్సుల్ తెంతొ దేముడు నిసాన ఎత్కి ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచి కామ్ కిచ్చొ మెలె, 'మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెస్సు' మెనయ్ దేముడుచి మొక్కె జేవ్ మాన్సుల్చి నావ్ తెన్ బలివొ దెంక అస్సె. 2 జో పూజరి కి మాములుమ్ మాన్సు జా సొంత సెక్తి నెంజిలొసాచి రిసా నేన్లసక చి తప్పు జలసక మెత్తన దెకెదె. 3 జోవయించి సొంత సెక్తి నెంజిలిన్చి

† 4:14 4:14 మాములుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చి దేముడుచి గుడితె జర్గు జతిసి ఉచర్తె, యూదుల్క ఎక్కిలొయి యెరూసలేమ్చి జోవయించి ఎక్కి దేముడుచి గుడితె తెడిక తెడిచి గదితె గెచ్చ అర్పితుమ్ దెంక జయెదె. వెర్నెక్కె ఎక్కి నుట్టు జా గదిక అడ్డు కెర్తె తెరక జీన ఒత్త పెన జా కామ్ కెరెదె. జొయ్యి మాన్సుక 'ఎత్కిక వెల్లో పూజరి' మెనుల. ఎబ్రియల్ 9:1-7 దెక. ఈంజయ్ లోకుమ్చి దేముడుచి గుడితె జర్గు జతిసి, జలె, యేసు పరలోకుమ్తె జర్గు కెర్తెన్క టాలి జతయ్.

రిసా, ఎక్కి అన్నె మాన్సుల్చ పాపల్చి రిసా నాయ్, గని సొంత పాపల్చి రిసా కి జో బలివొ దెంక అస్సె. ⁴ అన్నె, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి ఎక్కిలో జతిసి జో మాన్సుచి సొంత ఇస్టుమ్క జర్గు జతిన్ నెంజె. 'అవ్ పూజరి' మెన జో మాన్సు సొంత ఇస్టుమ్క టీవ్క నాయ్. దేముడు సొంత నిసాన జో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జంక జోక అదికారుమ్ తయెదె. దేముడు టీవడ్లెకయ్, యూదుల్చొ పూర్గుమ్చొ తొలితొచొ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జలో అహరోసుక కిసి దేముడు బుకార్లో గే, దస్సి, జో దేముడు సొంత జో మాన్సుక బుకారుక.

⁵ దస్సి కి క్రిస్తు ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జతిసి సొంత ఇస్టుమ్క గవురుమ్ కెరన్సి నెంజె, గని జోచి రిసా:

*"తుయి అంచొ సొంత పుత్తు,
అజి తుక పాయ అస్సి"

మెన సంగిలో దేముడు సొంత జోక నిసాన అదికారుమ్ దిలన్.
⁶ దేముడు అన్నెకతె సంగ రెగ్గయ్లి రితి;

†"మెల్కీసెదెక్ కిసా పూజరి తిలో గే,
తుయి దసా పూజరి జా కెయెక తెయెక తా జా కామ్ కెర్తె"
మెన జోచి రిసా రెగ్గ అస్సె.

⁷ యేసు మాన్సు జా జెర్మున్ జా ఈంజ లోకుమ్తె బుల్తె తిలి పొది, జలె, గట్టిజ కేకుల్ గల ఏడ ఏడ, జోక మొర్ను తెంతొ పిట్టవుక సెక్తి తిలో దేముడుక ప్రార్దనల్ కెర్తె తిలన్, చి దేముడు అబ్బొన్క జో బిలోసాచి రిసా, జో దేముడు అబ్బొసి జోచ ఆసల్ సూన్తె తిలన్. ⁸ జలె, జో జోచొ పుత్తున్ జలెకి, దేముడుచి కోడు పూర్తి నిదానుమ్ కెర్తె కిసి తయెదె గే, కిచ్చొ సైమల్ దుకుమ్ నొప్పుల్ జంక జయెదె గే, జొయ్యి దస్సి పూర్తి ఓర్నుప జా అజ్జయ్ జలో, చి జో జేవ్ బాదల్ ఓర్నుప

* 5:5 5:5 కిర్తనలు 2:7. † 5:6 5:6 కిర్తనలు 110:4, చి ఎబ్రియల్ 7:7 దెక.
‡ 5:6 5:6 జో మెల్కీసెదెక్ రానొ కి పూజరి కి జా తిలో. అదికాండుమ్ 14:18. జో యెరూసలేమ్తె ఏలుప కెర్తె తిలో, ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ పొది, యూదుల్ ఒత్త నే బన జతె అగ్గె. క్రిస్తు ఈంజ లోకుమ్తె బుల్తె తిలి పొది, యూదుల్చి దేముడుచి గుడి యెరూసలేమ్తె తిలి. 7:1-3 కి దెక.

జలిన్ తెన్ జో దేముడు అబ్బొన్చి కోడు పూర్తి కెర్లిన్చి రుజ్జు అయ్లి. ⁹ అన్నె, జేవ్ బాదల్ సేడ ఒర్పువ జలిన్తె జోచి సెక్తి జోచి సత్తిమ్ పూర్తి రుజ్జు జతికయ్, పరలోకుమ్తె బెద కెయఱక తెయఱక తతి రచ్చన జోచి కోడు సూన కెర్తో ఎత్తి మాన్సుకయ్ జొయ్యి దొర్కు కెర్లన్. ¹⁰ కిసి మెలె, 'మెల్కొసెదెక్చొ రితో జో జంక' మెన దేముడు జోక 'ఎత్తిక వెల్లో పూజరి' మెనయ్ నావ్ తిలి.

ఆత్మక నే వడ్డితె నేన్ల బాలబోదల్ రిత తా

¹¹ ఈంజ ఎత్తిచి రిసా అమ్ ఒగ్గర్ సంగుక జతి, గని తుమ్చ కంగ్గల్ బొయ్ర జల రిత జలి రిసా జా అర్దుమ్ సంగుక అల్లర్ జతనుమ్. ¹² కిచ్చొక మెలె, తుమ్ ఎదిలి ఎద అన్నె మాన్సుల్క సికడ్డన జంక జతి, గని దేముడుచి కోడుతె ముక్కిమ్ తిలిసి ఎత్తి మొదొల్ తెంతో తుమ్క సికడుక అవ్సురుమ్ జలి. తుమ్క అప్పొక కి దూదు అవ్సురుమ్, మాములుమ్ అన్నిమ్ కతి రితి తుమ్ వడ్డుక నేతయ్. ¹³ కో రితి దూదుక జితయ్ గే, బాలబోదల్ రితో తా, సత్తిమ్చి రిసాచి బోదన అర్దుమ్ కెరనుక నెత్తె, సత్తిమ్ ఇండితిన్చి రిసాచి బోదన నెరవెర్పువ కెరుక నెత్తె. ¹⁴ గని మాములుమ్ సెక్తిచి అన్నిమ్ కక్క కవడుక జయెదె మెలె, కిచ్చొ కిచ్చొక 'గర్చి' గే 'చెంగిల్చి' గే నిసితి రితి అలవాట్ కెరన సత్తిమ్ ఇండితి వాట్ సిక కెర అగ్గె ఇండితసకయ్.

6

ప్రబుక నంప కెర పడ్డో అన్నె ముల్లిన్చి రిసా

¹ జాకయ్, క్రిస్తుచి రిసా మొదొల్క ఇదిలిదిల్ సికితిన్తె నే టీవు తతె, ఆత్మతె వడ్డుమ. ఎక్కి మొదొల్ తెంతో చి ఇదిలి నముకుమ్తె తంక నాయ్. కీనచతె మెలె, కామ్క నెంజిత కమొక దుకుమ్ జా ముల దేముడుక నంపజంక దెర్లిసి, ² సుద్ది కెరంతి *దొవన్తిన్చి రిసాచి బోదన, బోడిలె చడితిన్చి రిసాచి బోదన, మొర్లన అన్నె జీవ్ జంక తిలిన్చి రిసాచి బోదన, ఆకర్ దీసిక చి వెల్లి పరిచ్చు చి జేవ్చ

* 6:2 6:2 నెంజిత 'బాప్తిసుమ్ నజన్తిన్చి రిసాచి....'

తీర్చులచి రిసాచి బోదన. ³ ఇసి దనచ ఎత్కి కి మొదొల్, చి ప్రబు సెలవ్ దిలె, ఎక్కి దనచక ఉచరుక ముల దా, ఆత్మతె వడ్డుమ్దె. ⁴ కిచ్చొక మెలె, కేన్ జవున్ మాన్సు తొలితో నంపజా ప్రబుచి ఉజిడతె జా, పరలోకుమ్చి రచ్చున వరుమ్ చక దెక, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె వాట దొర్కు జలి, ⁵ దేముడుచి కోడుచి రుసి చక తా, జెతికయ్ ఉగుమ్చి సెక్తి చక తిలె, పట్టొ జేవ్ పొరపాట్ జా క్రీస్తుక ములిలె, జోవయించి పాపుమ్చి రిసా జేవ్ దుకుమ్ జతి రితి జేవ్ చెంగిల్ వాట్తె అన్నె కడ ఆనుక నెంజె. కో నెత్తిర్ది. ⁶ కిచ్చొక మెలె, జేవ్ జోక ములిలిసి జేవ్ సొంత, దేముడుచి పుత్తుక అన్నె సిలువతె గల మార్లి రితి జతయ్, చి అన్నె మాన్సుల్ జోక నిస్కారుమ్ కెర జొకర్లి రితి జోచి నావ్ కడ్లి రితి జతయ్. ⁷ కీసి మెలె, జేవ్తె ఒగ్గర్ సుల్లు పెట్టి పాని కేన్ బుఁయి పియ తా, జా బుఁయ్యె పంట్ొ పికడ్తనక చెంగిల్ కామ్క జెతికయ్ పంట్ొ దిలె, దేముడు తెంతొ జేవ్చి వాటచి వరుమ్ జా బుఁయి నజన్తయ్. ⁸ గని, జా బుఁయి రితయ్ కంట రూకుల్ గట్ట దిలె, కామ్క నెంజిలిసి, చి జాక సాపెనల్ దెంక జయెదె. ఆకర్క జేవ్క డయ గెలుకయ్ తయెదె.

దయిరిమ్ కొడొ సంగిలిసి

⁹ అమ్ ఇసి జాగర్త సంగిలే కి, తుమ్చి రిసా, బావుడ్లు, కిచ్చొ ఉచర్తసుమ్ మెలె, ఈంజ రచ్చునతె బెదిత అన్నె చెంగిలి వరల్ తుమ్క దొర్కు జవున్ మెన అమ్క దయిరిమ్. ¹⁰ కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రిసాచి తుమ్చి కామ్, అగ్గె కి అప్పె కి జోచయ్ జల మాన్సుల్క తుమ్ తోడు కెర, జోచి ఉప్పిర్చి తుమ్చి ప్రేమ దెకయ్లిసి జో పన్నె నాయ్ మెన, దస్సి పొరపాట్ తీర్పుచొ నెంజె మెన, అమ్క దయిరిమ్. ¹¹ తుమ్చి రిసా అన్నె కిచ్చొ ఆస జా అస్సుమ్ మెలె 'జర్లు జయెదె' మెన తుమ్ నంపజలిసి పూర్తి నెరవెర్పుప జతి రితి తుమ్ ఎక్కి నిదానుమ్ ఎక్కి ఆస తంక. ¹² తుమ్ దస్సి నిదానుమ్ తా గెలె, బద్దుకుమ్ నే జతె, దేముడు ప్రమానుమ్ సంగిలిన్చి వాట జోవయించి నమ్ముకుమ్చి జోవయించి నిదానుమ్చి రిసా కలుగు జత అన్నె మాన్సుల్చి రితి తుమ్ ఇండితె, జయియ్ అమ్చి ఆస.

అబ్రాహామ్ నంపజా నిదానుమ్ తతికయ్ జెయిమ్ జలిన్

13 అబ్రాహామ్ పూర్ణుమ్చొక దేముడు ప్రమానుమ్ సంగిలి పొది, జో దేముడు సొంతచి కంట కెయ కో వెల్లో తతి నాయ్ చి రిసొ, అన్నె వెల్లో సుదొచి నావ్ దెర ఒట్టు గలుక అవ్కాసుమ్ నాయ్ చి రిసొ, జోచి సొంతయ్ నావ్ తెన్ ఒట్టు గలన, 14 కిచ్చొ ప్రమానుమ్ సంగిలన్ మెలె,

† “తుక కచితుమ్ దీవెన దా జెయిమ్ కెర

తుమ్చి సెకుమ్చ ఒగ్గర్జిన్ జతి రితి జర్గు కెరిందె” 15 దస్సికయ్, అబ్రాహామ్ నిదానుమ్ తా ఎత్కి ఒర్పుప జతికయ్, జా ప్రమానుమ్ తిలిసి జోక దొర్కు జలి.

16 మాన్పుల్, జోవయించి కంట కేన్ జవున్ వెల్లో సుదొచి నావ్ దెర ఒట్టు గల్తతి, చి జోవయించ తగుల్ ఎత్కితె ఒట్టు గలిలె, ‘నిజుమ్’ మెంతతి. 17 దస్సి జో సంగిలి ప్రమానుమ్తె వాట నజన్తనక జోచి కోడు పిట్టె నాయ్ మెన, జోచి ప్రమానుమ్చి సత్తిమచి రుజ్జు దెకవుక మెన, జో ప్రమానుమ్ కెర్లిన్క ‘నిజుమ్ జర్గు జయెదె’ మెలి గుర్తుక దేముడు ఒట్టు గలన్లన్. 18 దస్సి, దొన్ని నే పిట్ట కమొచి రిసొ, మెలె ప్రమానుమ్చి రిసొ కి జో ఒట్టు గలన్లన్చి రిసొ కి, జో దేముడు అబద్దుమ్ జంక నెత్తెచి రిసొ, అమ్ పరలోకుమ్తె పావితీ వరుమ్చి ప్రమానుమ్చి ఉప్పిర్చి దయిరిమ్, అమ్ డిట్టుమ్ దెరన్తి రితి, అమ్ జోచి రచ్చనతె నిగ అయ్లన దయిరిమ్ తంక జయెదె. 19 కేన్ జవున్ దొన్ని, జలె, వేరతె నే గెతి రితి లంగరు కిసి జాక డిట్టుమ్ టీవడెదె గే, దస్సి, పరలోకుమ్తె జో అమ్క పావడ్డి వరుమ్చి ఈంజ అమ్చి దయిరిమ్ అమ్చి ఆత్మక అమ్క డిట్టుమ్ టీవడ్డయ్. అమ్క జో దిలి ఈంజ వరుమ్, జలె, అమ్క అడ్డు తిలి తెర ఒత్తల్తో అమ్ జిన తెడిక తెడిచి గదితె పెసితి రితి, పరలోకుమ్తెయి పావడ జినయ్తయ్.

† 6:14 6:14 ఆదికాండుమ్ 22:17.

20 ఒత్త జా †తెర ఒత్తల్తో మెలి కోడు యేసు అమ్చి నావ్ తెన్, అమ్క రచ్చన్ దొర్కు కెర్తి రిసాయి పురైతో నిగ గెచ్చ పావ అస్సె గెద, చి రానో జలో మెల్కిసెదెక్చో రితో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జో జా, కెయెక తెయెక అమ్క దేముడు అబ్బోన్చి మొక్కె తోడు తయెదె.

7

మెల్కిసెదెకు కెయెక తెయెక పూజరి

1 ఈంజో మెల్కిసెదెకు, జలె, ఒగ్గర్ పూర్ణమ్ పొది సాలేమ్క రానో జలోసా, ఎత్కిచి ఉప్పిరి వెల్లో జలో దేముడుచి సేవ కెర్తొ పూజరి జలోసా, జలె. రానల్క జీన మార్లిన్ తెంతో *అబ్రాహామ్ పూర్ణమ్చో బుల జెతె తిలి పొది, జో మెల్కిసెదెక్ జోవయింక దన్నుల్ జా జోక చెంగిల్ వరుమ్ దిలన్. 2 వరుమ్ దెతికయ్, జో మెల్కిసెదెక్క మరియాద కెర్తి రితి అబ్రాహామ్ జోక కలుగు జలిసి ఎత్కితె దెన్ను వాటల్క ఏక వాట దిలన్. జో మెల్కిసెదెక్, జలె, ముక్కిమ్క జోచి నావ్చి అర్దుమ్ తిలి రితి †పున్నిమ్క రానో జలోసా, పడ్డో సాలేమ్ పట్టుమ్క కి జో రానో. †సాలేమ్క జో రానో జయెదె మెలె, సాంతిక సేంతుమ్క జో రానో జయెదె. 3 జోవయింక కేన్ అబ్బోన్ అయ్యన్ పాయితి నాయ్, జో కేన్ సెకుమ్చో నెంజె, చి జోచి జీవితమ్క 'మొదొల్ జలి' జవున్ 'కేడ గెలి' జవున్ మెనుక నెంజె. దసచ జోక

‡ 6:20 6:20 యూదుల్చి దేముడుచి గుడితె తెడిక తెడిచి గడితె ఎక్కి ఎత్కిక వెల్లో పూజరి గని అన్నె లోయి నే గెతి రితి తెర అడ్డు తయెదె. పరలోకుమ్తెవో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి, జలె, యేసుయి. జోయ్యి ఒత్త అడ్డు తిలిన్క జీన అస్సె, చి జోవయింక నంపజలనకయ్ కి జీనయ్తయ్. యేసు మొర్లిన్ తెన్ని యెరూసలేమ్తె యూదుల్చి దేముడుచి గుడితెచి తెర ఉప్పిరి తెంతో ఎట్టో ఎద పూర్తి చిరి జా గండల్ జలి. దన్ని జర్గు జలిసి టాలి జా అమ్క కిచ్చొ రుణ్ణు దెకయ్తయ్ మెలె, జో మొర్లిన్ తెన్ని అమ్క చి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక అడ్డు తిలి పాపుమ్ గెచ్చయ్లిసి. మత్తయి 27:51, మార్కు 15:38, లూకా 23:45, ఎబ్రియల్ 9:1-3, 10:19-20. * 7:1 7:1 ఆదికాండుమ్ 14:17-20. † 7:2 7:2 జోవయించి నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'పున్నిమ్ అంవో రానో'. ‡ 7:2 7:2 'సాలేమ్' మెలి నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'సేంతుమ్' 'సాంతి'.

నాయ్, చి దేముడుచొ పుత్తున్ రితొ జా, కెయెక తెయెక జోచొ పూజరి జా తత్తయ్.

4 జో మెల్కిసెదెక్ కెడ్డొ వెల్లో నుదొ జయెదె గే, అప్పె ఆవ్ రెగిడ్డ కొడొతె తుమ్ అర్దుమ్ కెరన. అమ్చొ పూర్గుమ్చొ జలో అబ్రాహామ్ కి జోక కలుగు జలిసి ఎత్కితె దెస్సు వాటల్క ఏక్ వాట దా గెలన్. జో దస్సి కెర్లిన్ తెన్ మెల్కిసెదెక్క 'ఒగ్గర్ వెల్లో' మెన ముక్కిమ్చొ అమ్చొ పూర్గుమ్చొ అబ్రాహామ్ ఒప్పున్ మెన రుజ్జు జతయ్. 5 అహారోనుచి తెడి ప్రెజల్ ఎత్కిక కీలేవీ పూర్గుమ్చొచి తెగచ మున్సుబోదల్ పూజర్లు జా, దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్డి రితి, ప్రెజల్ ఎత్కిక కలుగు జలిసిచి దెస్సు వాటల్తె ఏక్ వాట నజనుక దేముడుచి ఆగ్గు జా అస్సె. కత్తెయ్ జేవ్ నంగుక మెలె, జోచ బావుడ్లు జల అబ్రాహామ్చి సెకుమ్చ అన్నె తెగల్చతె, జేవ్ కి అబ్రాహామ్చి సెకుమ్చ జలెకి.

6 పడ్డొ, కేన్ సెకుమ్ నెంజిలో ఈంజొ మాన్సు జలో మెల్కిసెదెక్, మాత్తుమ్, అబ్రాహామ్చి అత్తి దెస్సు వాటల్తె ఏక్ వాట నజన్లొ. పడ్డొ, దేముడు ప్రమానల్ దిలో జో అబ్రాహామ్క మెల్కిసెదెకు చెంగిల్ వరుమ్ దిలన్. 7 దాకు నుదొక వెల్లో నుదొ దీవెన కెరెదె మెన ఎత్కిజిన్ జాన వేర సంగితి నాయ్.

8 పడ్డొ, ఈంజ లోకుమ్తె దెస్సు వాటల్తె ఏక్ వాట నజిన్తన మొర్తయ్ మాన్సుల్ జవుల, గని పరలోకుమ్తె నజన్తోసా, జలె, జోవయింక 'జివ్వి అస్సె' మెన దేముడుచి కొడొతె పూర్తి రుజ్జు జా అస్సె.

9 పడ్డొ అన్నె కిచ్చొ మెనుక జయెదె మెలె, దెస్సు వాటల్తె ఏక్ వాట నజితె తిలో లేవీ పూర్గుమ్చొ, జోచి సెకుమ్తె జెర్మిల పడ్డొచ పూజర్లు తెన్ సొంత అబ్రాహామ్చి అత్తి మెల్కిసెదెక్క దెతి వాట దిలన్, దెతతి, మెనుక జయెదె. 10 కిసి మెలె, అబ్రాహామ్ తెన్ మెల్కిసెదెక్ దెస్సుల్ జలి పొది, జో* లేవీ తెదొడి కి అబ్రాహామ్చి పెట్టి తిలన్ మెనుక

§ 7:5 7:5 నిర్గమకాండుమ్ 32:25-29, 38:21. * 7:10 7:10 లేవీచి సెకుమ్తె పూజర్లు పడ్డొ జెర్మిల. జయ్యి సెకుమ్తె జెర్మిల.

జయెదె. అబ్రాహామ్‌చి సెకుమ్‌తె పడ్డొ జెర్మిలన్.

మెల్కీసెదెక్ జలో రితొ క్రీస్తు పూజరి

11 పడ్డొ, 'లేవీచి తెగతె జెర్మిలన పూజర్లు జేవ్ కెర్తి కమొతె మాన్సుల్‌చి పాపుమ్ జా వాట్ గెలి చి పున్నిమి పూర్తి జా అస్తి' మెనుక జతి జలె; జయ్యి ప్రమానుమ్‌చి తెడి పైజల్‌క ఆగ్గుల్ దొర్కు జలి, గెద; జలె, ఒత్త నుద్ది జతిసి పూర్తి జతిసి దొర్కు జతి జలె, అహారోనుచి రితి, మెలె, లేవీయుల్‌చి రితి ముల, 'మెల్కీసెదెక్‌చొ రితొ పూజరి జంక' మెన కిచ్చొక యేసుక దేముడు టీవొ కెలాన్? 12 వేర రగుమ్ పూజరి జతి రితి మార్పుప కెర్లె, వేర రగుమ్ ఆగ్గుల్ కి మార్పుప జెతయ్. 13 ఈంజేవ్ కొడొ కచి రిసా గే, జో అగ్గెచ పూజర్లు జెర్మిలి తెగచొ నెంజె. ఇన్నెచి తెగతెచ కొయి అగ్గె పూజర్లు జతి నాయ్. 14 మెలె, లేవీచి తెగతె నాయ్, గని యూదాచి తెగతెయి అమ్‌చొ యేసుప్రబు జెర్మిలన్ మెన ఎత్కిజిన్ జాన్‌ల, చి ఈంజ తెగచి రిసా పూజర్లు జతి కేన్ కోడు కి అమ్‌క ఆగ్గుల్ దిలో మోసే పూర్లుమ్‌చొ సంగె నాయ్.

15 అగ్గెచి ప్రమానుమ్‌చి, అప్పెచి ప్రమానుమ్‌చి తేడ కిసి అన్నె సొస్టుమ్ డీస్తయ్ మెలె, మెల్కీసెదెక్‌చొ రితొచొ ఈంజొ అన్నెక్లో పూజరి అయ్‌లిన్ తెన్ని డీస్తయ్. 16 మెలె, ఈంజొ పూజరి జలిసి కిసిచి మెలె, ఆగ్గుల్‌చి మొక్కె నాయిమ్ తిలి రితి కేన్ జవున్ తెగతె జెర్మిలి రిసా ఎక్కిలో పూజరి జతిన్‌చి రితి నెంజె, గని కెయెఱ తెయెఱ నే మొర్తె చెంగిల్ తతి జివ్వి జో యేసు తిలిన్‌చి సెక్కికయ్ జో పూజరి జా అస్సె. 17 మెలె జోచి రిసా దేముడుచి కోడు సాచి సంగిలి రితి;

†“మెల్కీసెదెక్ కిసా పూజరి జా తిలో గే,
తుయి దసా పూజరి జా కెయెఱ తెయెఱ తా జా కామ్ కెర్తె”
మెన రెగిడ్డిసి.

18 జలె, అగ్గెచ ఆగ్గుల్‌క దెకిలె, జేవ్‌చి సెక్తి నెంజిలిన్‌చి రిసా జా కామ్‌క నెంజిలి రిసా “జా పోని” మెన దేముడు సంగితయ్.

† 7:17 7:17 కిర్తనలు 110:4 చి ఎబ్రియల్ 5:6 దెక.

19 †కిచ్చోయ్ పూర్తి జతి రితి జా ఆగ్న రితి కో జర్గుప కెరుక నెతిర్తి. గని నొవి కోడు బార్ జలి తెంతో, అన్నె వెల్లి వరుమ్చి రిసొచి దయిరిమ్ అమ్క దొర్కు జా అస్సె. మెలె, ఈంజ వరుమ్చి రిసొ, ఈంజయ్ వరుమ్చి ఉప్పిర్చి దయిరిమ్చి రిసొ, ఆమ్ దేముడుక పాసి జా జెతసుమ్.

20 అన్నె, యేసు పూజరి జతి ఈంజ నొవి వరుమ్ ఒట్టు నెంజిలిసి నెంజె. ఒట్టు తెన్ చి జతయ్, చి అన్నె విలువ అస్సె. 21 అగ్గెచి ప్రమానుమ్క పూజర్లు జలన, జలె, ఒట్టు నెంతె పూజర్లు జల, గని ఈంజ నొవి వరుమ్ జలె, ఒట్టు గలిలిసి. కిచ్చో ఒట్టు గలిలిన్ మెలె, §“తుయి కెయఁక తెయఁక తతో పూజరి, మెన ఆవ్ దేముడు ఒట్టు గలన అస్సి, చి

అంచి మెన్ను ఆవ్ మార్పుప కెరనీ నాయ్”

మెన దేముడు యేసుచి రిసొ ఒట్టు గలన అస్సె. 22 దస్సి, అగ్గెచి ప్రమానుమ్ కోడుచి కంట యేసు మదెనె జతి ప్రమానుమ్ కోడు కచితుమ్ జెయిమ్ జతిసి మెనయ్ ఈంజ కోడుతె రుజ్జు జతయ్.

23 అగ్గెచి పూజర్లు ఒగ్గర్జిన్ జల. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ మొర్తనయ్ జవులచి రిసొ కెయఁక తెయఁక పూజర్లు జా తంక నెతిర్తి. ఎక్కిలో మొర్తె, * అన్నెక్కో పూజరి జంక, మెలి రితి జతతి. 24 గని ఈంజొ యేసు కెయఁక తెయఁక తాఁ గెతోసొ జా అస్సెచి రిసొ ఈంజొయి పూజరి జలిసి కెయఁక తెయఁక తాఁ గెతిసి. 25 జాకయ్, ఇన్నెచి తెడి కో ఎద్దికి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక పాసి మెలి రితి జెతతి గే, జేవ్ కెయఁక తెయఁక రచ్చనతెయి తతి రితి పూర్తి రచ్చన దెంక ఈంజొయి తెరె; దేముడుక చి అమ్క ఈంజొయ్ మదెనె జా అమ్ నంపజల మాన్సుల్చి రిసొ దేముడుచి మొక్కె టీఁద ప్రార్దనల్ కెర్తతి రితి కెయఁక తెయఁక జివ్వి అస్సె.

† 7:19 7:19 రోమియల్ 3:20-22, 8:3-4. § 7:21 7:21 కీర్తనలు 110:4.

* 7:23 7:23 ఎక్కె దడి మొత్తుమ్ విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ మాములుమ్ పూజర్లు తవుల, పడ్డె ఎత్కిక వెల్లో పూజరి కి తయదె.

26 పరలోకుమచి సుద్ది తిలో కిచ్చొ పొరపాట్ నెంజిలో, కిచ్చొ గర్చి నెంజిలో, ఎద్దరె పాపుమ్ నెంజిలో, ఆగాసుమ్చి ఉప్పిరి వెగ వెల్లో పూజరి అమ్క దొర్కు జంక దొర్కు జలో. 27 జేవ్ అన్నె ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లుచి రితి జో రోజుక అర్చితల్ దెంక నాయ్. జెవ్వి పూజర్లు, జలె, తొలితో జోవయించ సొంత పాపల్చి రిసా, పడ్డో ప్రెజల్చ పాపల్చి రిసా, అర్చితల్ దెతతి. జో, జలె, పాపుమ్ సుదొ నెంజె, చి సొంతచి రిసా అర్చితుమ్ దెంక, నాయ్, చి ప్రెజల్చి రిసా ఎక్కి సుట్టు జోచి సొంత జీవ్ దా, కెయక తెయక కామ్క జెసిన్ జలి అర్చితుమ్ జలన్. 28 దస్సి, కిచ్చొ దెకితసుమ్ మెలె, సెక్తి నెంజిల మాన్సుల్ పూజర్లు జతిసి ఆగ్గుచి ప్రమానుమ్తె తయెదె, గని ఆగ్గుచి కంట పడ్డో అయ్లి జో ఒట్టు గలన్లి కోడుకయ్ దేముడు కిచ్చొ సెలవ్ దిలో మెలె, పూర్తి జలో జోచొ పుత్తున్కయ్ 'కెయక తెయక తతో పూజరి జవున్' మెనయ్ జో దేముడు జోక టీచడ అస్సి.

8

యేసు పరలోకుమతె అబ్బొన్చి ఉజెతో పక్క వెన అస్సి

1 జలె, అమ్ సంగితిన్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, దసా కెయక తెయక తతో పూజరి అమ్క అస్సి. జో పరలోకుమచొ వెల్లో రానొ జలో దేముడు అబ్బొన్చి ఉజెతో పక్క వెన తా, 2 మాన్సుచి అత్తి నాయ్ గని దేముడు ప్రబుచి అత్తి తెయార్ జలి పరలోకుమచి నిజుమ్ జలి టంబుగుడితె, పరలోకుమచి ఒగ్గర్ సుద్దిచి, తెడిక తెడిచి గదితె, జోచి సేవ కెర్తయ్.

3 జలె, బలివొ అర్చితల్ దెంక మెన ఎత్కి పూజరి నిసాన అస్సి. జాకయ్, ఈంజొ పూజరి కి కిచ్చొగె బలి దెంక జోచి అత్తి కిచ్చొ జకు తంక అస్సి. 4 జలె, బూలోకుమతె అప్పె తత్తో జలె, ఈంజొ పూజరి జా తత్తో నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆగ్గుల్ రితి తెన్ బలివొ దెత పూజర్లు లేవీచి సెకుమ్చ అస్సి. ఈంజొ, మాత్తుమ్, జా సెకుమ్చొ నెంజె. 5 అమ్ యూదుల్చ ఈంజొయ్ లోకుమ్చ జేవ్ పూజర్లు, జలె, జోవయించి

కామ్ కీసిచి మెలె, పరలోకుమ్చి దేముడుచి గుడితె జర్గు జతిన్క టాలి రితి నీడ రితి జా, ఒత్తచి టంబుగుడ్డ ఒత్తచి దేముడుచి గుడితె జర్గు జతిన్క ఇదిల్ అర్దుమ్ జవున్ దెకయ్తయ్. కీసి మెలె, జా టంబుగుడ్డ పూర్గుమ్ మోసే బందవుక దేముడు సంగిలి ఖొది, జో దేముడు ప్రబు కిచ్చో మెన జోక ఆడ్ర దిలన్ మెలె, *“జా డొంగురుతె తుక ఆవ్ దెకయ్లి రూపుమ్కయ్ ఎత్కి తెయార్ కెరుక దెకను. జయ్యి రూపుమ్చి బందవు” మెలన్.

నొవి ప్రమానుమ్చి రిసాచి కోడు

⁶ ఈంజో యేను అప్పె అన్నె ఒగ్గర్ ప్రమానల్క కి నిసాన జా, అన్నె ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్క నెడిమిచో జా తంక మెన, అన్నె ఎత్కిక వెల్లో కామ్ కెర్తసా జలో. కిచ్చోక మెలె, అన్నె ఈంజ చెంగిల్ ప్రమానల్ జర్గు జతిసి.

⁷ తొలితొ చి ప్రమానుమ్ కిచ్చో పిట్టిన్ నెంజిలిసి జతి, జలె, అన్నెక్ ప్రమానుమ్ దొర్కు జతి నాయ్. ⁸ జా ప్రమానుమ్ దొర్కు జలనక ‘జా ప్రమానుమ్తె పిట్ల, పిట్లవన్ల’ మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ఒప్పన్తిసి కిచ్చో కోడుతె రుజ్జు జతయ్ మెలె,

+“‡ఇస్రాయేలుచి గేర్చక చి కీయాదాచి గేర్చక ఆవ్ నొవి ప్రమానుమ్ దెత దీసల్ జెవుల” మెన ప్రబు సంగితయ్.

⁹ “జా నొవి ప్రమానుమ్, జలె, జోవయించ పూర్గుల్క ఆవ్ దిలి ప్రమానుమ్చి రితిచి నెంజె. జోవయించి ఆతు దెర జోవయింక ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతొ విడ్డల్ కెర కడ దెర నిలి దీసి జా ప్రమానుమ్ దిలయ్. గని, అంచి జా ప్రమానుమ్క సత్తిమ్ కెర్తి నాయ్, సత్తిమ్ ఇండితి నాయ్ చి రిసా ఆవ్ పనుల జోవయింక ములిల్ రితి జా దెకి నాయ్,

* **8:5** 8:5 నిర్గమకాండుమ్ 25:40. † **8:8** 8:8 యిర్మీయా 31:31-32. ‡ **8:8**

8:8 యూదుల్క ‘ఇస్రాయేలుచి గేర్చ’ మెనుల కి. § **8:8** 8:8 ‘యూదా’ మెలె, ఇస్రాయేల్ మెలో యాకోబుచో పుత్తున్ జలో యూదా.

మెన ప్రబు సంగితయ్.”

మెన జో దేముడు రెగ్డయ్లి కోడు అస్సె. గని ఒత్త తెంతో కిచ్చొ

దయిరిమ్ దెతి కోడు సంగితయ్ మెలె,

* 10 “గని, అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ మెలి గేర్చక పడ్డెచ దీసల్క

నొవి ప్రమానుమ్ దెయిందె మెన

ప్రబు కిచ్చొ సంగితయ్ మెలె,

జోవయించ ఆత్మల్తె అంచ ఆగ్గుల్ ఆవ్ తియిందె,

జోవయించి పెట్టి అంచ ఆగ్గుల్ రెగిడిందె, చి

అవ్ జోవయించొ దేముడు జయిందె, చి

జేవ్ అంచయ్ ప్రెజల్ జా తవుల.

11 అన్సె, జేవ్ దీసల్క జేవ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో బుద్ది సికడుక తయె

నాయ్.

జోవయించ బావుడ్నివొక ప్రబు తెన్ తుమ్ బెద, మెన

ఎత్తి మాన్సు సికడుక తయె నాయ్.

కిచ్చొక మెలె,

జేవ్ దీసల్క జేవ్ బాల వెల్లో కి ఎత్తిజిన్ అంక జానుల.

12 కిచ్చొక మెలె,

జోవయించ పాపల్ ఆవ్ చెమించుప కెరిందె,

జోవయించ తప్పుల్ ఆవ్ పచ్చ గెలిందె”

మెన దేముడు ప్రబు సంగితయ్. 13 దస్సి నొవి ప్రమానుమ్చి రిసా

సంగ, అగ్గెచిక ‘కామ్క నెంజె’ మెన ఒప్పున్తయ్. అన్సె, కామ్క

నెంజిలి రితి జతిసి పొర్ని జా పూర్తి కేడయ్ గెచ్చెదె.

9

దేముడుచి గుడితె కిచ్చొ కిచ్చొ తిలిసి

1 జలె, అగ్గెచి ప్రమానుమ్తె కీసి బక్తి కెరుక గే ఆగ్గుల్ తిలి, చి

ఈంజ లోకుమ్చి రగుమ్చి ప్రబుక బక్తి కెర్తి టాన్ తిలి. 2 మెలె,

టంబుగుడ్డ తెయార్ కెర్ల, చి యూదుల్చ ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్ పెసితి

* 8:9 8:9 యిర్మీయా 31:33-34.

పుర్రెతోచి టంబుగుడ్డ గదితె దీవుకంబుమ్చి పోడియో బలి దెతి బల్ల తిల. జా గదిక దేముడుక సుద్ది తతి టాన్ మెనుల. ³ పడ్డొ, జా వెల్లి గదిచి గుమ్ముమె తెర ఒడోవ తిల, అన్నె తెడిక, జా గది జీన్లె, అన్నెక్ టంబుగుడ్డ గది తిలి. జాక 'దేముడుక ఒగ్గర్ సుద్ది తతి టాన్' మెనుల. జాక అన్నెక్ తెర గూడు తిలి. ⁴ జా తెడిక తెడిచి గదితె దూపుమ్ డయితి బజర్చి పీటుమ్ తిలి, చి దేముడుచి తెదొడచి ప్రమానుమ్క గుర్తు జతి పెట్టె తిలి. జా పెట్టెతె ఎత్కి పక్కలె ఉప్పిరి బజార్ పుజడ తిల. జా పెట్టెచి తెడి *మన్నా మెన పరలోకుమ్ తెంతో దేముడు పూర్గుమ్ సువ తిలి అన్నిమ్ ఇదిల్ దెర్లి బజర్చి మర్రముంత తిలి. పడ్డొ అన్నె అగ్గె ఐగుప్పు దేసిమి జేవ్ అమ్చ యూదుల్ తిలి పొది గజ్జల్ జా తిలి అహరోసుచి †బెక్సొ డండొ, పడ్డొ జా పొర్ని ప్రమానుమ్చ అగ్గుల్ రెగిడ్డ ‡పత్తల్ తిల. ⁵ జా పెట్టెచి ఉప్పిరి, మెలె, దేముడు పాపల్ చెమించుప కెర్తి గుర్తుచి జా పెట్టెచి ఉప్పిరి దొన్ని బజర్చ చ దూతల్చ బొమ్మల్ టీవ, జా పెట్టెక దెకిల్ రితి వంపొ జా తిల. ఈంజ ఎత్కిచి రిసొ అన్నె ఒగ్గర్ సంగుక నెత్తుమ్.

⁶ జా ఎత్కి తెయార్ జలి తెంతో, జా టంబుగుడ్డచి పుర్రెతోచి గదితె పూజర్లు గెచ్చుక జెంక జతె తా జోవయించి సేవచ నీతికమొ కెర్తె తత్తతి. ⁷ గని తెడిక తెడిచి గదితె ఎక్కి, ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి, వెర్నెక్క ఎక్కి సుట్టు గెతయ్. గెలె, లోయి నెంఇతె బెరుక నాయ్. నే జాన్తి రితో కెర్ల జోచ పాపల్చి రిసొచి, పైజల్చ పాపల్చి రిసొ బలి దెతి లోయఁ తెన్ బెరుక అస్సె. ⁸ ఈంజ టాలి దెకవ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ అర్దుమ్ దెకయ్తయ్ మెలె, జా పుర్రెతోచి గదిచి తెడిచి తెర అడ్డు టీవ్తి ఎదిలి సేంపు, దేముడుక ఒగ్గర్ సుద్ది తిలి తెడిక తెడిచి గదితె పెసుక మాస్సుల్క వాటు నాయ్. ⁹ జా పుర్రెతోచి గదితె ఒడోయ్ జలి జేవ్చి జా తెర కిచ్చొచి రిసొ టాలి జయెదె మెలె, ఈంజయి ఉగుమ్కయ్ టాలి జతయ్. దేముడుక ఈంజ ఉగుమ్తె కో నంపజా

* 9:4 9:4 నిర్గమకాండుమ్ 16:1-35. † 9:4 9:4 నిర్గమకాండుమ్ 7:8-13.

‡ 9:4 9:4 నిర్గమకాండుమ్ 32:15-16.

గెచ్చుల గే, ఉగుమ్ కేడ్లె జోతె గెచ్చుక అడ్డు తయె నాయ్. జా రితితె, జలె, బక్తి కెర్తొసాచి ఆత్మక సుద్ది కెరుక నెత్తెర బలివో అర్పితల్ దెతతి. 10 దసచ రితి అన్నిమ్, పితిసి, ఆగ్ దోవన్తిసి, ఎక్కి ఆగ్కయ్ కామ్క జెత ఆగ్గుల్ జతతి. నొవి ఆగ్గుల్, నొవి వరుమ్ జర్గు నే జతె ఆగ్గె రకితె తిలిసి, జా.

క్రీస్తు పూజరి జా అర్పితుమ్ జలిసి

11 గని చెంగిల్ ప్రమానుమ్ అయ్లిన్క క్రీస్తు ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా అయ్లిన్ తెన్, మాన్సు తెయార్ నే కెర్లి, ఈంజయ్ రగుమ్ జెర్మున్ నే జలి, అన్నె వెల్లి అన్నె పూర్తి జలి రగుమ్చి టంబుగుడ్డతె, మెలె పరలోకుమ్తె దేముడు అబ్బొన్ తిలిన్తెయి పెస, 12 దేముడుక ఒగ్గర్ సుద్ది తతి టాన్తె కెయక తెయక కామ్క జెతికయ్, ఎక్కి సుట్టుయి యేసు పెసిలన్. పెస, గొర్రెల్చి, వస్సా పిల్లల్చి లోయి నాయ్, గని జోచి సొంత లోయి దా కెర, అమ్ అన్నె కెయక విడ్డల్ నే జతి రితి అమ్క అన్నె నెతోవన అమ్క జత బెదయ్లన్. 13 మెలె, గార్ జల మాన్సుల్చి ఉప్పిరి గొర్రెల్చి జవున్, వస్సా పిల్లల్చి జవున్ లోయి చించితిసి, నెంజిలె వస్సి పిల్లక డయిలిన్చి సార్ వించితిసి, ఎక్కి జోవయించి ఆగుచి కీడు గెచ్చయ్తి రితి జతయ్. 14 గని అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి అర్పితుమ్ జంక మెనయ్ క్రీస్తు జోచి పరలోకుమ్చి తా గెతి ఆత్మసెక్తిక జోచి జీవ్ దా మొర్లన్. జా అగ్గెచి ప్రమానుమ్చ ఆర్పితుమ్లు మాన్సుచి ఆగుక సుద్ది కెర్తయ్ జలె, జోవయించి ఆత్మక యేసు దిలి సొంత లోయి అన్నె కెద్ది కామ్ కెరెదె! జాకయ్, జీవ్ తిలో జీవ్ దెతి దేముడుచి సేవ అమ్ కెర్తి రితి, కామ్క నెంజిలె మొర్తి రిత అమ్చ కమె జో వుంచ గెల కెర, అమ్ లాజ్ జంక నెంజితి రితి, అమ్చి ఆత్మ జో సుద్ది కెరెదె, 15 దస్సి, ఈంజ నొవి ప్రమానుమ్క ఈంజొయి దేముడు అబ్బొన్క చి అమ్క మదెనె జతోసా జా అస్సె. దస్సి, ఈంజొ మొర దొర్కు జలి అర్పితుమ్ జలిన్ తెన్ అగ్గెచి ప్రమానుమ్చ కొడె అమ్ పిట్టవన పాపుమ్ జలిన్చి సిచ్చ తెంతె

అమ్క విడ్డల్ కెర నెతోవ గెల అస్సె. కిచ్చొక ఇసి జర్గు కెర అస్సె మెలె, కక్క జో బుకారా తయెదె గే, ప్రమానుమ్ జలి కెయెక తెయెక చెంగిల్ తతి వాల్ జోవయింక దొర్కు కెరుక మెనయ్.

16 అన్నె కిచ్చొ ఉచరుక జయెదె మెలె, 'ఆవ్ మొర్రె అంచి ఆస్తి ఇసి దస్సి వంట దెతు' మెన మాన్సు ఏక్ కాగ్తుమ్ రెగ్గ తిలె, జేవ్ వాటల్ వంట దెంక జలె, తొలితో జో మాన్సు మొర్లిన్చి రిసా రుజ్జు జంక.

17 కిచ్చొక మెలె, మాన్సు మొర్రెకయ్ జో రెగిడ్లి దస్సి కాగ్తుమ్ కామ్క జెయెదె, గని జా రెగ్గయ్లోసా జీవ్ తిలి పొది కామ్క జెయె నాయ్. దస్సికయ్ జోచి ఆస్తిచి వాట జోచ మాన్సుల్క దొర్కు జవున్ మెనయ్ యేసు మొర గెలన్.

18 ఇసి, తొలితో చి ప్రమానుమ్ కి లోయి సూయి జలిన్చి జలి. 19 మెలె, పైజల్ ఎత్కిక దేముడుచ ఆగ్గుల్చి ఎత్కి ఆగ్గు మోసే పూర్లుమ్చొ సూనవ కేడయ్లి పడ్డె వసా పిల్లల్క చి, గొర్రెల్క కండ జోవయించి లోయి దెరన, పాని, ఎరన ఊలు, హిస్సొపు మొక్కచ రొడ్డల్ తెన్ జేవ్ ఆగ్గుల్ రెగిడ్లిన్చి ఉప్పిరి కి, పైజల్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి కి చించ దా, 20 "ఇసి కెర మెన దేముడు తుమ్క ఆడ్ర దిలి ప్రమానుమ్చి గుర్తుచి లోయి ఈంజ" మెన సంగిలన్. 21 దస్సి కి, జా టంబుగుడ్డతెచి బక్తి కెర్లిన్తె వాడిక కెర్లి సామన్ ఎత్కితె జా లోయి చించ దిలన్. 22 నిజుమి, ఆగ్గుల్ రితి తెన్, కేన్గె ఏకక ముల, ఎత్కి వస్తువక లోయికయ్ సుద్ది కెరుల, చి లోయి నే సూయి జలె, పాపల్ చెమించుప జయె నాయ్.

యేసు అమ్చి పాపుమ్ వుంచ దా

23 దస్సి పరలోకుమ్తె జతిన్క టాలి జతిసి ఎత్కి లోయి సూయి జతిన్ తెన్ దన కమొకయ్ సుద్ది జంక అగ్గెయి దొర్కు జా తిలి, గని పరలోకుమ్తె బెదితిసి ఎత్కి అన్నె చెంగిలి బలి జతిన్కయ్ సుద్ది జంక దొర్కు జలి. మెలె, క్రీస్తు బలి జలిన్కయ్. 24 మెలె, దేముడుక సుద్ది తతి టాన్తె క్రీస్తు పెన అస్సె. జా టాన్ మాన్సు తెయార్ కెర్లిన్ నెంజె,

గని పరలోకుమీ, చి దేముడుచి సొంతచి మొక్కె క్రీస్తు టీవ అమ్చి పచ్చైన జతయ్.

25 పడ్డో అన్నె, జోచి సొంత నెంజిలి లోయి దెరన, మాములుమ్ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి కో జలెకు వెర్నెక్ ఏక్ సుట్టు ఈంజయ్ లోకుమ్తె తిలి దేముడుచి గుడితెచి, ఒగ్గర్ సుద్ది తిలి టాన్తె పెనుక జతయ్. గని ఒగ్గర్ సుట్టు క్రీస్తు అర్పితుమ్ జంక నాయ్, కెయక తెయక అర్పితుమ్ జతె తంక నాయ్. 26 దస్సి జతి జలె, లోకుమ్ జెర్మయ్ జలి మొదోల్ తెంతో ఒగ్గర్ సుట్టు జో జా సైమ సేడుక తత్తి. గని, ఉగుమ్చి ఆకర్ పొది జోచి సొంత జీవ్ దా, మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి అర్పితుమ్ జా, పాపుమ్ గెచ్చవుక మెన ఎక్కి సుట్టు జో టీవెలిస్ సరి జా అస్సె. 27 అన్నె, మాన్సుల్ కీసి ఎక్కి సుట్టు మొరుక అస్సె గే, చి పడ్డో దేముడుచి పరిచ్చ జవుల గే, 28 దస్సి, క్రీస్తు, ఒగ్గర్జిన్చ పాపల్ వయన గెచ్చవ గెలుక మెన సరిపుచుప జతి జా, ఎక్కి సుట్టు మొర గెలన్. చి అన్నెక్ సుట్టు డీసెదె; పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా నాయ్ గని సర్ల తెన్ జోవయింక రకితన రచ్చన జతిసి పూర్తి నెరవెర్నుప జతి రితి జర్గు కెరుకయ్ మెన జో అన్నె డీసెదె.

10

యేసు ఎక్కి సుట్టు మొర్లిన్కయ్ అమ్ సుద్ది జలిన్

1 జలె, వెర్నెక్ వెర్నెక్ దేముడుక బలివో దెతతి అన్నె 'ఇసి కెరె దేముడుక పాసి జెమ్దె' మెన ఉచర్తతి, గని వెర్నెక్ వెర్నెక్, జేవ్ బలివో దిలెకి జోవయించి పాపుమ్ గెచ్చె నాయ్. జేవ్ బలివో దెతి ఆగ్గుల్ రితి సొంతయ్ రచ్చన దొర్కు కెర్తిసి నెంజె, గని జా రచ్చన జర్గు జతిన్క ఎక్కి టాలి ఎక్కి నీడయ్ జతయ్. 2 జేవ్ బలివో పాపుమ్ గెచ్చవుక తెరితి జలె, 'జెయిమ్ జలి' మెన అమ్చ యూదుల్ దనచ ములిత. నాయ్ గె? మెలె, బక్తి కెర్లన ఎక్కి సుట్టుకయ్ సుద్ది జత జలె, బలి దిలి పడ్డో 'పాపుమ్ తెన్ అస్సుమ్' మెన అన్నె ఉచర్త నాయ్. 3 గని ఈంజేవ్ బలివో దెతిన్ తెన్ వెర్నెక్ వెర్నెక్

మాన్యుల్ జోవయించి పాపుమచి రిసా ఉచరుక జతయ్. అమ్క ఏదాస్థ కెరయ్తయ్. 4 కిచ్చొక మెలె. వసా పిల్లల్చి గొర్రెల్చి లోయి అమ్చి పాపుమ్బుద్ది గెచ్చవుక ఎద్దరె నెత్తె.

5 జాకయ్, క్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లి పొది దేముడు అబ్బొన్ తెన్ జో లట్టల్లి రితి కిచ్చొ అస్సె మెలె,

*“బలివొ అర్పితల్ తుయి నెసిలది, గని

‘దొర్కు జలి బలి’ మెన అంక

తుయి ఆగ్ తెయార్ కెర అస్సిసి.

6 డయిత అర్పితల్చి రిసా, పాపల్ గెచ్చయ్తి గుర్తుచ అప్పెకచ అర్పితల్చి రిసా

తుక కిచ్చొ ఇస్టుమ్ నాయ్.

7 తెదొడి,

దేముడుచి కొణెతె అంచి రిసా తుయి రెగ్డయ్లి రితి,

ఆవ్ కిచ్చొ మెలయ్ మెలె,

ఈందె, దేముడు ఓ బా,

తుచి ఇస్టుమ్ జెయిమ్ కెరుక మెన

ఆవ్ జా అస్సి” మెలయ్.

8 జలె, జా కోడు దెకిలె, “బలివొ, అర్పితల్, డయిల బలివొ, అప్పెకచ పాపుమ్ గెచ్చయ్తి గుర్తుచ బలివొచి రిసా తుక కిచ్చొ ఇస్టుమ్ నాయ్, దనచ నెసిలది” మెన జో సంగ కెర; ఆగ్గుల్ రితి దనచ దెతతి, జలె, జో దస్సి సంగ కెర 9 అన్నె కిచ్చొ కోడు ఒత్త బెదయ్లో మెలె, “ఈందె తుచి ఇస్టుమ్ జెయిమ్ కెరుక మెనయ్ ఆవ్ జా అస్సి” మెలన్. జో దస్సి సంగిలిన్ తెన్ పొర్ని ప్రమానుమ్క ‘జా పొన. కామ్క నెంజె’ మెన్తయ్. ‘నొవిచి ప్రమానుమ్ అవ్సురుమ్. ఈంజయి దొర్కు జలిసి’ మెన నొవిచిక టీవడ్డి రిసా పొర్నిచి ముల దిల. 10 జోచి ఈంజయ్ సెలవ్క, యేసుక్రీస్తుచి ఆగ్ జా ఎక్కి నుట్టు మొర్లిన్కయ్,

* 10:5 10:5 కీర్తనలు 40:6-8.

కెయెక తెయెక చెంగిల్ తతి రితి జోచి నుద్ది అమ్ జాఁ జోచయ్ జా అస్సుమ్.

11 పడ్డొ యూదుల్చొ ఎత్కి పూజరి రోజుక జో సేవ కెర్తెన్తె టీవ ఏక్చి ఉప్పిరి అన్నెక్, జాచి ఉప్పిరి అన్నెక్ ఒగ్గర్ బలివొ దెతె తత్తయ్; పాపుమ్ గెచ్చవుక నెతిర్త బలివొ దెతె తత్తయ్. 12 గని ఈంజొ క్రిస్తు, కెయెక తెయెక కామ్క జెతి రితి ఎక్కి సుట్టు పాపుమ్ గెచ్చయ్తి దొర్కు జలి అర్పితుమ్ దా కెర, దేముడుచి ఉజెతో పక్క వెసిలన్. 13 ఒత్త వెన తా జోక విరోదుమ్ నుదల్ జలన జోచ చట్టొ నుదితి పొద్రొ జతె ఎదక రకితయ్.

14 దస్సి ఎక్కి సుట్టు జో సొంత అర్పితుమ్ జా, నుద్ది జా, జోచయ్ జల మాన్సుల్క పూర్తి కెర్తెసి కెయెక తెయెక కామ్క జెతి రితి జో జర్గు కెర అస్సి. 15 అమ్క జో పూర్తి కెర్తెసిచి రిసొ దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మ ఇసి మెన సాచి నంగ అస్సి.

16 † “ప్రబు సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, జేవ్ దీనల్కచి పడ్డొక జోవయింక కిచ్చొ ప్రమానుమ్ దెయిందె మెలె, జోవయించి పెట్టి అంచ ఆగ్నల్ తియిదె, జోవయించ ఆత్మల్తె అంచ ఆగ్నల్ రెగిడిందె” మెన నంగ అన్నె కిచ్చొ మెన్తయ్ మెలె,

17 ‡ “తెదొడ్ తెంతొ జోవయించ పాపల్, జోవయించ తప్పుల్ ఆవ్ ఏదొస్త నే కెర్తె పచ్చయ్ గెలిందె”

మెన దేముడు సంగితయ్. 18 జలె, పాపల్ చెమించుప జా అస్తి మెలె, పాపుమ్ గెచ్చయ్త అన్నె అర్పితల్ నాయ్.

దేముడుక పాసి గెచ్చ సత్తిమ్ ఇండుమ

19 జాకయ్, బావుడ్లు, అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసొ యేసుక్రిస్తు జోచి లొయి నువ దిలి రిసొ, దేముడుచి పరలోకుమ్చి జోచి గుడితె, జోచి నుద్ది టాన్తె అమ్ పెనుక అమ్క దయిరిమ్చి రిసొ, 20 మెలె, జోవయించి దేముడుచి గుడి అగ్గె డంక తిలి తెరచి తెడి పెసితి నొవి,

† 10:16 10:16 యిర్మీయా 31:33. ‡ 10:17 10:17 యిర్మీయా 31:34.

జీవ్ తిలి జీవ్ దెతి వాటు, మెలె, ిజోచి ఆగ్ వాట్ గెచ్చుక మెలి కోడుచి దయిరిమ్ దా అస్సె. ²¹ అస్సె, దేముడుచి గెరి అమ్క వెల్లో పూజరి జో జా కెర తోడు అస్సె. ²² అమ్చి పెట్టి నిదానుమ్ తా జోవయించి ఉప్పిర్చి నముకుమ్చి రిసా పూర్తి దయిరిమ్ తా, అమ్చి ఆత్మతె 'అమ్క పాపుమ్ నాయ్, జో అమ్క సుద్ది కెర అస్సె' మెలి దయిరిమ్ అమ్ జతి రితి, అమ్చి ఆత్మక సుద్ది కెర్తి పానిక జో అమ్క చించ దిలి రితి కెర అస్సె, అమ్చి ఆగ్ *దోవలి రితి కెర అస్సె మెన, జోక పాసి జెమ. ²³ అమ్చి దయిరిమ్ ఒప్పన్తిసి అన్మానుమ్ నే జతె దెరనుమ. కిచ్చొక మెలె, 'ఆచ్ దెతి రచ్చన వరుమ్ కో నజనుల గే, కచితమ్ రచ్చించుప జవుల' మెన అమ్క ప్రమానుమ్ సంగిలోసా నిదానుమ్చో. ²⁴ అస్సె, ప్రేమ కెరయ్తి రితి, చెంగిల కమొ కెరయ్తి రితి, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కీసి చెంగిల్ కెరుక గే, ప్రేమ దెకవుక గే ఉచర్తె తమ. ²⁵ సంగుమ్చ సబతె బెదుక నే పిట్టె, సగుమ్జన్ జెంక ములితతి గెద, జలె, సబతె బెదుక నే పిట్టె ఎక్కిలోక ఎక్కిలో డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్తె తమ. ముక్కిమ్క కిచ్చొక ఇసి జమ మెలె, ప్రబుచి వెల్లి దీసి పాసి జా జెతయ్.

సత్తిమ్ జాన జానయ్ ముల్తినచి రిసా జాగర్త

²⁶ జలె, సత్తిమ్ చిన నంప కెర్లమ్ మెలె, జాచి పడ్డొ జాన జానయ్ పాపుమ్ ఇండితె తిలె, పాపల్ గెచ్చయ్తి రిసా జో అర్పితుమ్ జలిసి అమ్క అన్నె బలివొ నాయ్. ²⁷ దస్సి జలె అమ్క కిచ్చొ రకితయ్ మెలె, ప్రబు పరిచ్చ కెర సిచ్చ కెర్తిసి, చి జోక విరోదుమ్ సుదల్ జలస ఎత్కిక గల్లి వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలి జతిసి.

²⁸ మోసే పూర్గుమ్చోచి అత్తి దేముడు దిల ఆగ్గుల్ కో పిట్టవ తప్పు కెర్తతి గే, జోవయింక పరిచ్చ కెర్లిన్తె 'జో నిజుమ్ తప్పు కెర్లొ' మెన దొగుల తీగ్గచి సాచి రుజ్జు దెకయ్లె, కన్కారుమ్ నెంతె జోక మొర్తి సిచ్చ

---

§ 10:20 10:20 మెలె, జోవయించి ఆగ్ మొర అర్పితుమ్ జలి రిసా పరలోకుమ్తె బెదితి వాటు అయ్లి. * 10:22 10:22 బాప్తిసుమ్చి రిసా సంగితయ్ మెన సగుమ్జన్ సంగితతి.

దెవుల. 29 జలె, దేముడుచొ పుత్తున్క నంప కెరుక నిదానుమ్ కెరుక నెన, సుద్ది కెర్తి జా నొవి ప్రమానుమ్చి రిసా సువ దిలి యేసుచి లోయి దూసుప కెర, ప్రబుచి దయ కెర్తి జోచి రచ్చన దెతి జోచి పరలోకుమ్చి ఆత్మక కో కోపుమ్ కెరవ తవుల గే, జోక అన్నెయ్ కెర్ది సిచ్చ లయెదె.

30 కిచ్చొక మెలె,

†“సిచ్చ కెర్తి కామ్ అంచి.

దెంక తిలి సిచ్చ ఆవ్ కచితుమ్ దెయిందె”

మెన సంగిలో దేముడుక జానుమ్. పడ్డె, జో అన్నె సంగిలిసి కిచ్చొ జానుమ్ మెలె,

‡“జోచ ప్రెజల్క ప్రబు తీర్పు కెర సిచ్చల్ గే, బవుమానల్ గే దెయెదె”

మెలిసి. 31 సిచ్చ జంక మెన జివ్ తిలో జివ్ దెతో దేముడుచి అత్తి మాన్సు దెర్ను సేడ్లె బింకయ్ జయెదె!

ప్రబు అన్నె ఉత్ర జెతిన్క రకితె తా

32 గని, అగ్గెచ దీసల్ తుమ్ ఏదాస్ట కెర. తెదొడి క్రిస్తుచి రిసాచి సత్తిమ్ తుమ్ తొలితో నూన చినిలి పొది ఒగ్గర్ సైమల్ బాదల్ సేడ్లె కి ఓర్పువ జలదు. 33 నగుమ్ సుట్లు కి ఎదార్లుమ్ ఎత్తిజిన్చి మొక్కె దూసుప జలదు, కస్టల్ సేడ్లెదు, చి అన్నె దస బాదల్ సేడ్లెనచి జాడు బెద వయిలి రితి జలదు. 34 కిసి మెలె, జేలి జలసక కన్యారుమ్ జలో, చి విరోదుమ్ సుదల్ తుమ్చి ఆస్తి దెర గెతికయ్, పరలోకుమ్తె అన్నె చెంగిల్చి, అన్నె తాఁ ఆస్తి గెతిసి దొర్కు జా అస్సె మెన జాన కెర, సర్ల తెన్ తిలదు. 35 జాకయ్, తుమ్చి డిట్టుమ్ తుమ్చి దయిరిమ్ తుమ్ వెంట గెల నాయ్. జేవ్తె వెల్లి బవుమానుమ్ దొర్కు జతయ్. 36 జాకయ్, దేముడుచి ఇస్టుమ్చి రితి ఇండ. జో ప్రమానుమ్ సంగిలిసి తుమ్ నజన్తి రిసా తుమ్క ఒగ్గర్ నిదానుమ్ తంక. 37 కిచ్చొక మెలె, జో సంగిలిసి కిచ్చొ మెలె,

§“అన్నె గడియయ్ గెలె జెతె తిలోసా జెయెదె,

† 10:30 10:30 ద్వితియోపదేశ కాండుము 32:35. ‡ 10:30 10:30

ద్వితియోపదేశ కాండుము 32:36, కీర్తనలు 135:14. § 10:37 10:37 హబక్కుకు 2:3-4.

ఆల్నిమ్ నే కెరై జయెదె.

38 గని, ఆవ్ దిలి రచ్చున అంచి పున్నిమ్ కో జా తవుల గే,

జోవయించి నముకుమ్చి నిదానుమ్క జివుల,

గని జోవయింతె కో పడ్డొ గుంచితె,

జోవయించి రిసొ అంక ఆత్మతె కిచ్చొ సర్ల తయె నాయ్”

మెన దేముడు సంగితయ్. 39 గని జలె ఆమ్ పడ్డొ గుంచ నానినుమ్తె

గెతస నెంజుమ్. నిదానుమ్ నముకుమ్ తా అమ్చి ఆత్మ చెంగిల్ తతి

రితి దెకన్తస ఆము.

11

పూర్గుమ్చ నముకుమ్ తెన్ డిట్టుమ్ తిలిసి

1 జలె, నముకుమ్ కిచ్చొ మెలె, అమ్ ఆస జలి కిచ్చొ జవున్ కామ్క

‘కచితుమ్ జర్గు జయెదె’ మెలి ఆస, నే డిసిలిన్క ‘అస్సె’ మెన అమ్చి

పెట్టి కచితుమ్ జాన్తిసి. 2 జా నముకుమ్ కామ్క జెతయ్ మెన

కిసి జానుమ్ మెలె, జోవయించి నముకుమ్చి రిసొయి అమ్చ కో కో

పూర్గుల్చి రిసొ దేముడు సర్ల జా ‘జేవ్ అంచయ్ మాస్సుల్’ మెన

బప్పున్లన్. 3 అన్సె, దేముడుచి *కోడుకయ్ లోకుమ్ జెర్మిలి మెన

నముకుమ్కయ్ ఆమ్ చినితసుమ్. దస్సి, ఈంజ డిస్తి లోకుమ్, డిస్తిన్

తెనె నే తెయార్ జలి మెన ఆమ్ నముకుమ్ తెన్ జాన అస్సుమ్.

4 హేబెలు †జోచి నముకుమ్చి రిసొ అన్సొన్ జలో కయీనుచి కంట

చెంగిల్ అర్పితుమ్ దిలిసి దేముడు మెస్సెలన్. జోచి జా నముకుమ్చి

రిసొయి ‘జోక పున్నిమ్’ మెలి రితి దేముడు హేబెలుక దెకిల్. కిసి

జానుమ్ మెలె, జో హేబెలు దిలిసి రిసొ దేముడు సర్ల తెన్ సంగిలో

మెన ఆమ్ జానుమ్. జో హేబెలు, జలె, మొర్లన్, గని జోచి నముకుమ్

అప్పెక అమ్క లట్టబ్తయ్.

5 జోచి నముకుమ్చి రిసొ ‡హానోకు నే మొరై పరలోకుమ్తె ఉక్కిల్

జలన్. అన్సె, దేముడు సొంతయ్ జోక కడ నిలి రిసొ ఒత్త తెంతో

* 11:3 11:3 ఆదికాండుమ్ 1:1-2. † 11:4 11:4 ఆదికాండుమ్ 4:1-7. ‡ 11:5 11:5 ఆదికాండుమ్ 5:24.

కో జోక చజుక నెత్తిర్ల. జో నే గెతె అగ్గె కి ‘అవ్ మెన్నితోసా’ మెన దేముడు రుజ్జుల్ దెకవ తిలో. ⁶ నముకుమ్ నెంజిలె, దేముడుక సర్ల కెరుక నెత్తమ్. మెలె, కో దేముడుక పాసి జెంక ఇస్టుమ్ జలె, దేముడు ‘అస్సె’ మెన, చి ‘జోక ఇస్టుమ్ జా చజితనక దెకితయ్’ మెన జో మాన్సుక నముకుమ్ తంకయ్.

⁷ తెదోడి అన్నె, నే జర్గు జలిన్క ‘జర్గు జయెదె’ మెన దేముడు సి నోవహుక సంగితికయ్, జోచి నముకుమ్చి రిసాయి ‘నిజామ్ జర్గు జయెదె’ మెన దేముడుక బియ్య నోవహు ద్దయిరిమ్ జా దేముడు సంగిలి రితి కెర, జోచి కుటుంబుమ్చక ఉగుమ్ గెడ్పుప కెర్లిన్ తెంతో రచ్చించుప కెర్లి రిసా, జా వెల్లి ఒడ రితిసి బందిలో. దస్సి కెర, లోకుమ్చ ఎత్తి నంపనెంజిలసక జోపయించి పాపుమ్చి సిచ్చుచి రుజ్జు దెకయ్లో, చి నముకుమ్ వాట్ జెతికయ్ పున్నిమ్తె జొయ్యి వాట నజన్లో.

⁸ ‘జోక పడ్డో అవ్ దొర్కు కెరుక తిలి కానాను దేసిమ్తె గెస్సు’ మెన, “బార్ జా” మెన దేముడు *అబ్రాహామ్క బుకార్తికయ్, జో కేనె గెచ్చెదె గే వాట్ నేన్లె కి, జోచి నముకుమ్చి రిసా అబ్రాహామ్ సూన కెర బార్ జలన్; ⁹ దస్సి, జోచి నముకుమ్చి రిసా, జా జోచి సొంత దేసిమ్ నెంజిలె కి, “తుక చి తుచి సెకుమ్చక దెయిందె” మెన దేముడు ప్రమానుమ్ కెర తిలి కానాను దేసిమి బుల్తె తిలో, అన్నె జో, జా ప్రమానుమ్తె జో తెన్ వాట నజిత జోచి పెట్టిచొ ఇస్సాకు కి, ఇస్సాకుచి పెట్టిచొ యాకోబు కి టంబుగుడ్డల్తె జియ బుల్తె తిల. ¹⁰ కిచ్చొక మెలె, చెంగిల్ పునాది తిలి †పట్టుమ్క ‘జెయెదె’ మెన అబ్రాహామ్ నంప తెన్ తిలన్. కేన్ పట్టుమ్ మెలె, దేముడు సొంత బందితిసి, జెర్మయ్లి పట్టుమ్.

¹¹ దస్సి, జాచి నముకుమ్చి రిసా అబ్రాహామ్చి తేర్చి ‡సారా,

§ 11:7 11:7 ఆదికాండుమ్ 6:5-8:22. * 11:8 11:8 ఆదికాండుమ్ 11:31-12:9. † 11:10 11:10 పరలోకుమ్క, పరలోకుమ్చి ‘నావి యెరూసలేమ్’ మెలిన్క టాలి జయెదె. డీనయ్లిసి 21:2 దెక. ‡ 11:11 11:11 ఆదికాండుమ్ 18:1-15.

జా మంతిరి జా గెచ్చు, బోదల్ పాయితి వయసు జిన తిలె కి, జా ప్రమానుమ్ సంగిలో దేముడుక 'జో సంగిల్ రితి జర్లు కెరెదె' మెన నంపజలి రిసా, అంగి జతి సెక్కి జాక దొర్కు జలి. ¹² జలె, ఎక్కిలో మాన్పు అబ్రాహామ్ చి పెట్టి జో మొర్తో రితో మంత్రో జా తిలె కి, ఆగాసుమ్ చ నుక్కల్ చ రిత, సముద్రుమ్ చి ఒడ్డుచి ఇస్కూచ గిడ్డల్ రిత, కిసి కో లెక్క కెరుక నెత్తిర్, దస్సి ఎతివాట్ జిన్ మాన్పుల్ జోచి సెకుమ్ తె జెర్మున్ జల.

ఈంజ బూలోకుమ్ తె టాన్ నెంజిలస ఆము

¹³ అమ్ ఉప్పిరి సంగిల మాన్పుల్ ఎత్కిజిని, జోవయింక ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జర్లు నే జతె అగ్గె, జాకయ్ 'కచితుమ్ జర్లు జయెదె' మెన నముకుమ్ తెన్ని మొర గెల. దూరి తెంతో దెకిల్ రితి జా, జా ప్రమానుమ్ సంగిలిసి నజన్లి రితి జాయి మొర్ల. 'ఈంజ బూలోకుమ్ తె టాన్ నెంజిలస ఆము, అమ్ క ముక్కిమ్ జలి లోకుమ్ వేరచి' మెన చిన కెర మొర్ల. ¹⁴ జలె, ఇసి లట్టబ్బె, జేవ్ సొంత దేసిమ్ చజితత్ మెన రుజ్జు దెకయ్ లి రితి జతయ్. ¹⁵ జేవ్ ముల దా బార్ జలి దేసిమ్ క అన్నె గెచ్చుక మెన ఆస తిలి పొది, జేవ్ ఒత్త అన్నె గెచ్చుక వాటు తత్తి. ¹⁶ అన్నె చెంగిలి దేసిమ్ క ఆస జా అస్సి; కేన్ మెలె, పరలోకుమ్ చి. జో జేవ్ ాచో దేముడు జా తంక దేముడు లాజ్ జయెక నాయ్. జోవయింక ఏక్ పట్టుమ్ జో తెయార్ కెర్లిన్ తెన్ రుజ్జు జతయ్.

¹⁷ అబ్రాహామ్ దేముడుచి అత్తి పరిచ్చు జలి పొది, 'తుక సంతానుమ్ దెయిందె' మెన ప్రమానుమ్ సంగ తిలో దేముడుక జోచో ఎక్కిలో పుత్తున్ ఇస్సాకుక నముకుమ్ తెన్ కి అర్పితుమ్ దెంక కి తెయార్ జలన్. ¹⁸ మెలె, జో పుత్తున్ చి రిసా

*"ఇస్సాకుచి తెడి తుచి సెకుమ్ తె ఒగ్గర్ జిన్ జెర్ముల"

మెన దేముడు సంగ తిలె కి. ¹⁹ దస్సి 'మొర గెలసక దేముడు జియడుక తెరె' మెన కి అబ్రాహామ్ నముకుమ్ తెన్ తిలో. జాకయ్,

జో మొరుక తిలో ఇస్సాకుక అన్నె జియడ, దేముడు జోక అబ్రాహామ్ అబ్బొన్క అన్నె దొర్కు కెర్లన్.

20 దేముడుక 'చెంగిల్ వరల్ దెతోసా జో' మెనయ్, జోచి నముకుమ్చి రిసా, †ఇస్సాకు జోచ పుత్తర్లు జల యాకోబుక చి ఏసాపుక దయిరిమ్ తెన్ చెంగిల్ వరుమ్లు సంగిలన్. 21 దస్సి కి, జోవయించి నముకుమ్చి రిసా ‡యాకోబు, జోచి మొర్ను పురె జా అయ్లి పొది, జోచి టెక్ని డండొచి ఉప్పిరి బోడి వంపొ కెర దేముడుక ఉచర, జోచొ పుత్తుసి యోసేపుచ దొగుల పుత్తర్లు ఎక్కెక్కక చెంగిల్ వరల్ సంగిలన్.

22 జోచి నముకుమ్చి రిసా కీయోసేపు, జో మొర్ని సమయుమ్ జా అయ్లి పొది, జోచ ఇస్సాయేలుల్ పడ్డొక ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతో బార్ జంక తిలిన్చి రిసా, చోడి పుట్టవ సంగ కెర, జోచి పీనుమ్ ఐగుప్తు తెంతో దెర గెచ్చ జేవ్ కేనె నా రోవుక గే సంగిలన్.

23 *మోసె జెర్మిలి పొది, జోక 'నూటిచొ' మెన దెక కెర, జోచి నముకుమ్చి రిసా 'జోక మార్తనతె జో దెర్ను సేడ్పు నాయ్' మెనయ్, అయ్యసి అబ్బొసి తిన్ని జొన్నొ పూర్తి జోక లుంకడ తిల; జో రానొ "ఇదుర్లు నాడ్లు ఎత్తి మొరుక" మెన ఆడ్ర దిలిన్క నే బితె. 24 పడ్డొ, జో మోసె వెల్లో మాన్సు జలి పొది, జోచి నముకుమ్చి రిసా †మోసె జో రానొచి దువిన్చి పుత్తున్ నే బుకారవన్క, 25 జా రాజిమ్చితె నే బెదితె, దసచి సర్దల్ నెస పిట్టవన, దేముడుచ జోచయ్ మాన్సుల్చ కస్టల్తె బెదుక సర్ద జలొ. 26 జలె, 'దేముడు అబ్బొన్చి ఇస్టుమ్ తిలిన్ జర్గు కెరుకయ్ ముక్కిమ్' మెన యేసుక్రీస్తుచి రిసా కిసి సైమల్ సేడ్లె, 'ఐగుప్తు దేసిమ్చి సొమ్నారుమ్ కలుగు కెరంతి కంట దేముడుచి కామ్ జర్గు కెరుకయ్ ముక్కిమ్' మెనయ్ ఒప్పణ్ణొ. కిచ్చొక మెలె, 'దేముడు దెతి బవుమానుమ్ ముక్కిమ్' మెన దెకితె తిలన్. 27 జోచి

† 11:20 11:20 ఆదికాండుమ్ 27:1-41. ‡ 11:21 11:21 ఆదికాండుమ్ 48:8-20. § 11:22 11:22 ఆదికాండుమ్ 50:24-25. * 11:23 11:23 నిర్ణమకాండుమ్ 1:22:2:2. † 11:24 11:24 నిర్ణమకాండుమ్ 2:11-16.

నముకుమ్క, జో పరో రానొచి కోపుమ్క నే బితె ఐగుప్తు దేసిమ్ ముల దిలో. కిసి మెలె, నే డీస్తా దేముడుక దెకితె తిలి రితి జా, నిదాసుమ్ తెన్ ఎత్కి ఓర్పుప జలన్. 28 జోచి నముకుమ్చి రిసా, †ఐగుప్తు దేసిమ్చ తొల్పుర్ బోదల్క మార్తో దేముడుచి దూత జోవయించ ఇస్తాయేలుల్చ బోదల్క నే చడితి రితి, 'పస్కా పండుగు' మెన దేముడు సంగిలి రితి మొదోల్ కెర్లన్, చి జేవ్ ఇస్తాయేలుల్చ గెరల్ ఎత్కిచ దార్బంద్రల్తె మెండపిల్లచి లోయి చించ దిల.

29 "తుమ్క ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతొ రచ్చించుప కెరిందె" మెన దేముడు సంగిలిన్చి ఉప్పిర్చి జోచి నముకుమ్చి రిసా, మాములు వాట్ ఇండిలి రితి జా, కి'ఎరన' మెలి సముద్దుమ్ ఇస్తాయేలుల్చ పైజల్ ఇండ జిన్ల. గని ఐగుప్తు దేసిమ్చ "అమ్ కి దస్సి జినుమ్దె" మెన ఉచర కెర్లె పొది బుడ్డ గెల.

30 'దేముడు అమ్క తోడు తయెదె' మెన జోవయించి నముకుమ్చి రిసా జేవ్ పూర్ముచ ఇస్తాయేలులు సత్తు పొదుల్ రోజుక * యెరికో పట్నుమ్చి వెల్లి కోటచి సుట్టునంత ఇండ బుల్కయ్, జా కోట సేడయ్ గెలి.

31 లంజె జయ తిలి †రాహాబు, అమ్ యూదుల్క వేరయ్ మాన్సు జలెకి, దేముడుక 'జొయ్యి వెల్లో, జొయ్యి పరలోకుమ్చొ దేముడు' మెలి జాచి నముకుమ్చి రిసా, దేముడుక నంపనెంజిల జా పట్నుమ్చ అన్నె మాన్సుల్ తెన్ తెదొడి మొరె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి నావ్ తెన్ లుంకచోరె పట్నుమ్ దెకుక అయ్ల ఇస్తాయేలుల్క మరియాద కెర తిలి.

నముకుమ్చి రిసా దేముడు జర్గు కెర్లిసి

32 అన్నె కిచ్చొ మెనుమ? గిద్యోను, బారాకు, సమ్నోను, యెష్టా, దావీదు, సమూయేలు, దేముడుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్ ఎత్కిచి రిసా సంగుక సమయుమ్ నాయ్. 33 జోవయించి నముకుమ్చి

‡ 11:28 11:28 నిర్గమకాండుమ్ 12:1-36. § 11:29 11:29 నిర్గమకాండుమ్ 14:1-31. * 11:30 11:30 యెహోసువ 2:1-24. † 11:31 11:31 యెహోసువ 6:1-25.

రిసా రాజిమలుక జిన్ల, సత్తిమచ తీర్పుల్చ రుజ్జుల్ దెకవ, తప్పల్ కెర్లసక సిచ్చ దా, ప్రజల్క బుద్ది సికడ్ల, దేముడు జోక ప్రమానల్ దా జెయిమ్ కెర్తికయ్ సర్ల జల. సింపుమలు జేవ్క కంక మెన మొక్కె అయ్లి పొది జేయ్చి చోడివొ డంకిల. ³⁴ వెల్లో ఆగివొ విజయ్ల, యుద్దుమతె కత్తివొ తెనె కండితిన్ పిట్టవన్ల, అప్పు తిలి పొది సెక్తి జల, యుద్దుమతె జోవయించ విరోదుమ్ సుదల్చి ఉప్పిరి జిన ఉదడ్ల. ³⁵ జేవ్తె మొర్లసక దేముడు అన్నె జియడ్డికయ్, జోవయించ తేర్బోదల్క అన్నె దొర్కు జల. దేముడుక నిదానుమ్ తిల అన్నె సగుమ్జిన్, 'అన్నె చెంగిలి లోకుమతె పడ్డొక అన్నె జివ్ జా ఉట్టుమ్దె' మెనయ్, సిచ్చల్ తెంతొ విడ్డల్ నే కెరంతె, జేవ్ సిచ్చల్తె మొర్ల. ³⁶ అన్నె, విరోదుమ్ సుదల్ దూసుప కెర్తిసి, కొర్డల్చ దెబ్బల్ అదికారుల్ పెట్టిసి, గొల్పుల్ తెన్ బందితిసి, జేతతె గల్లిసి అన్నె సగుమ్జిన్ ఓర్పుప జల. ³⁷ సగుమ్జిన్ మాన్సుల్క పత్రల్ తెన్ పెట మాల్ల, సగుమ్జిన్ మాన్సుల్క రంపుమ్ తెన్ సింద దొన్ని గండల్ కెర గెల. సగుమ్జిన్ కత్తిచ దెబ్బల్క మొర్ల, సగుమ్జిన్ మెండల్చ గొర్రెల్చ చమె గలన బులిల, మాలజ్ జా, సైమల్ సేడ, మాన్సుల్చి అత్తి నిస్కారుమ్ జల. ³⁸ బయిలె, డొగ్రలె, పత్రాలె పారతె, బుయి గొయితె నిద్ర తా బుల్తె తిల. జేవ్ చెంగిల మాన్సుల్ ఈంజ లోకుమతె తంక ఈంజ పాపుమ్చి లోకుమ్క జేవ్ విలువ కెర్తి నాయ్.

³⁹ అన్నె, జేవ్ ఎత్కిజిన్ జోవయించి నముకుమ్ డిట్టుమ్ తిలిన్చి రిసా దేముడు జోవయించి రిసా చెంగిల్ సాచి దెకయ్లెకి రుజ్జుల్ దెకయ్లెకి, జో దేముడు ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జోవయించయ్ పొదులె జర్గు జంక నాయ్. ⁴⁰ కిచ్చొక మెలె, అమ్కయ్ కి జోవయింతెన్ బెదవనుక మెనయ్ జో దేముడు అన్నె చెంగిల్చి జర్గు కెరుక ఉచర తిలొ. మెలె, ఆమ్ నెంతె జేవ్ కి పూర్తి నే జతి రితి జా జో సంగిలి ప్రమానుమ్ జర్గు కెర్తిసి వాయిద కెర్లన్; అమ్ పడ్డొ జెర్మిలన కి జోవయింతెన్ జా ప్రమానుమ్తె బెదుకయ్ మెన వాయిద కెర్లన్.

12

క్రీస్తుచి రితి ఆమ్ కి బాదల్ ఓర్సుప జంక

¹ జాకయ్ పూర్నుమ్ తెంతొ దేముడుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్తె ఇండిలస ఈంజేవ్ ఎతివాట్జిన్ సాచి జతస మబ్బుల్ రితి అమ్చి సుట్టునంత తా, అమ్క వాట్ దెకయ్లి రితి జా అస్తిచి రిసా, అమ్క అడ్డు కెర్తి ఎత్తి జాడు, అమ్క లంబితి ఎత్తి పాపుమ్ ముల దా, ప్రబు అమ్క నిగయ్తి పందెమ్తె నిగుమ. ² కిచ్చొ సెక్తిక అమ్ నిగుక మెలె, అమ్చి నముకుమ్ మొదొల్ కెర్లొ చి పూర్తి కెర్లొ యేసుక దెక, దెకయ్ నిగుమ. జో, జలె, జోక తియ తిలి సర్ద సంతోసుమ్క ఉచర, సిలువతె గల్లి సిచ్చ ఓర్సుప కెర్లన్. దస్సి నిస్సారుమ్ జతిసి నే బితె, చి అప్పె దేముడు అబ్బొన్చి సిజాసనుమ్చి ఉజెతొ పక్కయ్ జో వెస అస్సె. ³ తుమ్ అల్సుప నే జతి రిసా అన్మానుమ్ నే జతి రిసా, జలె, పాపుమ్ కెర్లసచి అత్తి, జోచి ఉప్పిర్చి విరోదుమ్చి రిసాచ సిచ్చల్ ఓర్సుప జలొ, జో కెర్ది బాద సేడ్లె కి నిదానుమ్ తిలొ యేసుచి రిసా తుమ్ ఉచర. ⁴ తూమ్, జలె, పాపుమ్చి ఉప్పిర్చి ఈంజ యుద్దుమ్ కెర్తినతె, తుమ్ జోచి నావ్చి రిసా అల్లర్ సేడ అస్సున్, గని అప్పెక తుమ్చి లొయి నూయి జతి రితి, మెలె, మొర్తి రితి ఎదిలి సైమ తుమ్ సేడుక నేతయ్. తుమ్ అన్మానుమ్ నే జతె ఎత్తి ఓర్సుప జా.

కక్కయ్ దేముడు ప్రేమ తయెదె గే, జోకయ్ సిచ్చల్ దా సికడెదె

⁵ అన్నె, తుమ్ జోచ పుత్తర్లు జలిన్చి రుజ్జు దెకయ్తి తీర్పు దేముడుచి కొడొతె రెగ్గయ్లిసి తుమ్ పచ్చ గెలదు గె? కిచ్చొ తీర్పు సంగిలిసి మెలె,

*“ఓ అంచొ పూత్తు, దేముడు తుక బుద్ది సికడ్డ సిచ్చల్క

‘కిచ్చొ నెంజితి’ మెలి రితి తుయి ఉచరు నాయ్.

అన్నె, జో తుక దస్సి సిచ్చ కెర్లె,

తుయి దయిరిమ్ పిట్టవన అన్మానుమ్ జా నాయ్.

* 12:5 12:5 సామెతల్ 3:11-12.

6 కిచ్చొక మెలె,
కక్క జో ప్రేమ తయెదె గే, 'సిక్కుత్' మెనయ్
జోకయ్ సిచ్చ కెరెదె, చి
జో బెదవన్లొ ఎత్తి పుత్తున్క
'బుద్ది జవున్' మెనయ్ సిచ్చల్ దెయెదె"
మెన సంగ రెగ్గవ అస్సె.

7 జలె, ఇన బాదల్ తుమ్ ఓర్పువ జంక తిలిసి కిచ్చొక మెలె, తుమ్ దేముడు అబ్బొనెతె సిక డిట్టుమ్ జతి రిసాయి జో దేముడు తుమ్క "అంచ పుత్తర్లుయి" మెన దెకితయ్. మెలె, కేన్ పుత్తున్క అబ్బొసి కిచ్చొ సిచ్చ దా సికడె నాయ్ గే? మాన్సుచొ అబ్బొసి జలె, సిచ్చ దా సికడెదె. 8 అబ్బొదింసిచి అత్తి ఎత్తిజిన్ జత బుద్ది సికడ్డ కిచ్చొ సిచ్చల్ తుమ్ నే జలె, లంజెపెట్టి జెర్మిల రిత జా, జో ప్రబుచ సొంత పుత్తర్లు నెంజిల రిత జతదు. 9 అన్నె, ఈంజ లోకుమ్చ అమ్ ఎత్తిజిన్చ అబ్బొసింసి అమ్క సిచ్చల్ దా బుద్ది సికడె అన్సి, చి జాకయ్ జేవ్క మరియాద దెక అస్సుమ్. దసె జలె, అమ్చ ఆత్మల్క అబ్బొ జతో దేముడుచి తెడి తా, జోచి కోడు సూన అమ్ బుద్ది జలె, ఆత్మక జిమ్దె, అన్నె చెంగిల్ జమ్దె.

10 అమ్చ ఈంజ లోకుమ్చ అబ్బొసింసి గడియ జోవయించి ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి సిచ్చల్ దిల, గని అమ్క 'చెంగిల్ జతు. అంచి నుద్దితె బెదుతు' మెనయ్ అమ్క బుద్ది సికడ్డ సిచ్చల్ దేముడు అమ్చొ అబ్బొయి దెతయ్. 11 జా సిచ్చ జతి గడియయ్ ఎత్తి సిచ్చ సర్ల నే దెయె, గని నొప్పి దెతయ్. జలె పడ్డొ జేవ్చి రిసాచి ముద్దొ జలసక జా సిచ్చ పాయితి రిసా కిచ్చొ లాబుమ్, మెలె, జో దెతి పున్నిమ్ అన్నె సేంతుమ్ దొర్కు జయెదె.

దేముడు దిలి వరుమ్ కెద్దిచి గే ఏదాస్టు కెరన డిట్టుమ్ జా

12 జాకయ్, కొర్న జల తుమ్చ అత్తో, సెక్తి నెంజిల తుమ్చ మొగ్రల్ తుమ్ నే ముక్కిల్తె దెకన. 13 ఇదిల్ సొట్టి జలిసి అన్నె సొట్టి నే జతె పూర్తి చెంగిల్ జతి రిసా తుమ్చ చట్టొ చెంగిల్ ఇండిత్ రితి,

సోగ వాటు తుమ్ తెయార్ కెర. 14 అన్నె, ఎత్తిజిన్ మాన్సుల్ తెన్ సెంతుమ్ కట్టు తెన్ తతి రితి తుమ్ దెకన. అన్నె, ప్రబు దెతి సుద్ది జంక తుమ్ ఆస జా. జయ్యి సుద్ది నెంజిలె, కో కి దేముడుక దెకుక నెతిర్తి. 15 తుమ్చితె కక్క కి ప్రబుచి రచ్చన నే పిట్టి రితి తుమ్ దెకన. కోడ్ దెతి కేన్ చెరో తుమ్చితె నే ఉట్టితి రితి తుమ్ దెకన. దస్సి కోడ్చి చేర కేన్ జలెకి ఉట్టి, జాచి రిసా గలిబిలి జా కెర ఒగ్గర్జిన్ ఆత్తుక పాడ్ జంక జయెదె, జా పోన. 16 పడ్డొక, తుమ్చితె కో లంజె నే జతి రితి దెకన. పడ్డొ †ఏసావు పూర్గుమ్చొ జలి రితి తుమ్ జా నాయ్. జో ఎక్కి పూటచి అన్నిమ్ దొర్కు కెరంతి ఆసకయ్ అబ్బొన్ దెంక తిలి జో తొల్పూర్ జెర్మిలిన్చి రిసాచి దొర్కు జతి అక్కు బావొన్తె విక గెలో. 17 పడ్డొ జా వాట దొర్కు జతి అక్కు నజనుక ఉచర్లొ, గని అబ్బొసి నే దిలో, చి జో కెద్ది ఏడ్లెకి, జో జర్గు కెరన్లెసి మార్పుప జంక వాటు తిలి నాయ్.

18 తుమ్ పాఁచ అయ్లి టాన్, సీయోను డొంగ్రు నెంజె. జా డొంగ్రు ఈంజయ్ లోకుమ్చి. చడితిసి, జా. పూర్గుమ్చ అమ్చ ఇస్రాయేలులు జా డొంగ్రుతె జా కెర కిచ్చొ దెకిల సూన్ల మెలె, ‡వెల్లి ఆగి, అందర్, చిమ్మున జలిసి, తుపాన్ జతిసి. 19 నప్పిర్మూరి బజితిన్చి అవాడ్, బింక జతి వెల్లి †అవాడ్. తెదొడి పూర్గుమ్ జా వెల్లి అవాడ్క బియ, కెర, “అప్పె తెంతొ జా వెల్లి అవాడ్ జలొసా అమ్క కోడ్ లట్టబ కబుర్లు సంగుక నాయ్” మెన ప్రెజల్ బతిమాల్ప జా సంగ తిల. 20 కిచ్చొక మెలె,

*“కేన్ జంతు కి ఈంజ డొంగుర్ చడిలె,
జాక పత్తల్ గల మారుక అస్సె”

మెన దేముడుచి జా అవాడ్ ఆడ్ర దిలన్. జా ఆడ్ర సంగిలిసి ఓర్పుప జంక అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ నెతిర్ల. 21 అన్నె, తెదొడి జర్గు జలిసి దెకుక

† 12:16 12:16 ఆదికాండుమ్ 25:27-34. ‡ 12:18 12:18 నిర్గమకాండుమ్ 19:16-19, 20:18-21. § 12:19 12:19 నిర్గమకాండుమ్ 19:8-9. * 12:20 12:20 నిర్గమకాండుమ్ 19:12, 13.

కి కెద్ది బయిమ్చి మెలె, జేవ్ ప్రెజల్ క ఏలువ కెర్తె తిలో వాట్ దెకయ్ తె తిలో మోసే కి “బియ అద్దుర్ జా గెలో” మెన సంగిలన్.

22 జేవ్ పూర్గుమ్చ తెదొడి పావిలి సీయోను డొంగ్రు, జలె, †బయిమ్చి, గని తూమ్ కేనె పాచ అస్సున్ మెలె, పరలోకుమ్చి ‡సీయోను డొంగ్రుతె, జివ్ తిలో, జివ్ దెతో దేముడుచి పట్టుమ్తె, †పరలోకుమ్చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె, పడ్డొ కో లెక్క కెరుక నెతిర్ల ఎతివాట్ జిన్ దూతల్ పండుగు కెర్తి రితి నర్ల తిల బెర్లిన్తె, జా అస్సున్. 23 అన్నె కిచ్చొతె జా అస్సున్ బెద అస్సున్ మెలె, * తొల్పుర్ జెర్మిల రిత పరలోకుమ్తె బెదిలసచి †పదుతె తిలసతె, అన్నె, ఎత్తిచి ఉప్పిరి దేముడు జలో మాన్సుల్ ఎత్తిక పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర్లొసా ‡ తిలిన్తె, అన్నె, దేముడుక సత్తిమ్ ఇండిల ప్రబుచి సుద్ది జా పూర్తి జల మాన్సుల్చ ఆత్మల్ తిలిన్తె జా అస్సున్, 24 అన్నె ముక్కిమ్క కత్తె మెలె, దేముడు దిలి నొవి ప్రమానుమ్క, జోక చి మాన్సుల్క నెడమె జతో యేసుతె, చి పూర్గుమ్చొ †హేబెలు చి లోయిచి కంట చెంగిల్ లట్టబ్బి, చించ గెలి యేసుచి లోయితె పాచ జా అస్సున్.

25 తుమ్చి తెన్ లట్టబ్బొ దేముడుక తుమ్ నే నూన్తి రితి, నంప నే జతి రితి తంక నాయ్ మెన తుమ్ జాగర్త దెకన. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ బూలోకుమ్తె తిలో మోసే పూర్గుమ్చొ జోక జాగర్త సంగిలిసి జేవ్ నే

† 12:22 12:22 ‘బయిమ్చి’ మెలె, ఒత్త ‘సీనాయి’ డొంగ్రుతె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు మోసక ఆగ్గుల్ దిలన్. జేవ్ ఆగ్గుల్ తెన్ సిచ్చల్ కి దిలన్, పడ్డొ తెదొడి ప్రెజల్ జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక పాసి గెచ్చుక ప్రమాదుమ్. గని ఈంజ 22 నంబర్చి కోడుతె సంగితి ‘సీయోను’ డొంగ్రుతె, మెలె పరలోకుమ్తె, దస్సి బయిమ్ తంక నాయ్. యేసుక నంపజల మాన్సుల్చి పావుమ్ గెలి రిసా అడ్డు నెంతె బయిమ్ నెంతె జోతె గెచ్చుక జయెదె.

జా తేడ ఇన్నె దెకయ్తయ్. ‡ 12:22 12:22 డీసయ్ లిసి 14:1 దెక. § 12:22

12:22 డీసయ్ లిసి 21:2. * 12:23 12:23 రోమియల్ 8:29, కొలోస్సియల్ 1:15,

18, డీసయ్ లిసి 1:5, చి ఎబ్రియల్ 2:11-14 దెక. † 12:23 12:23 లూకా 10:20, పిలిప్పియల్ 4:3, డీసయ్ లిసి 13:18, 17:8, 20:15, 21:27 దెక. ‡ 12:23 12:23

అదికాండుమ్ 18:5, ఎబ్రియల్ 4:13, 10:30. § 12:24 12:24 అదికాండుమ్

4:2-16, ముక్కిమ్క 4:10. హేబెలు చి లోయి ‘సిచ్చ దేన్, సిచ్చ దేను!’ మెలి రితి కేక గల్తయ్. యేసుచి లోయి ‘చెమించువ కెరు, చెమించువ కెరు!’ మెన కేక గల్తయ్.

నూన్లి రిసా జేవ్ పూర్గమ్చ సిచ్చు పిట్టవనుక నెతిర్ల. జలె, పరలోకుమ్ తెంతో అమ్క జాగర్త సంగితో దేముడుక ఆమ్ నే నూన్లె, అన్నె కిసి సిచ్చు పిట్టవనుక జయెదె?! జయె నాయ్! 26 *జా దీసి జోచి అవాడ్ ఒండి బూలోకుమ్క కదుల్ కెర్లె. గని అప్పె 'కచితుమ్ జర్గు కెరిందె' మెన కిచ్చొ ప్రమానుమ్ జో సంగ అస్సె మెలె,

†“అన్నెక్ సుట్టుక ఎక్కి బూలోకుమ్కయ్ నాయ్,

గని అన్నె, ఆగాసుమ్క కి కదుల్ కెరిందె”

మెన్తయ్. 27 'అన్నె అన్నెక్ సుట్టుక' మెన సంగిలిసి అమ్క కిచ్చొ అర్దుమ్ దెకయ్తయ్ మెలె, జెర్మయ్ జలిన్ కదుల్ కెర్లెన్క జాక గెచ్చువ గెల్లి సమయుమ్. జయి గెచ్చువుక కిచ్చొక మెలె, కదుల్ కెర్లె కి పాడ్ జంక నెతిర్లెన్క 'తాఁ గెన్న' మెనయ్.

28 జాకయ్, కో కదుల్ కెర పాడ్ కెరుక నెతిరి పరలోకుమ్చి రాజిమ్ అమ్క దొర్కు జా అస్సెచి రిసా, దేముడు దిలి జా వరుమ్చి ఉప్పిరి సర్ల జా, సరి జతి బక్తి కెర జోక మరియాద కెర, బియఁ ఇండుమ. 29 కిచ్చొక మెలె, అమ్చొ దేముడు డయితో ఆగిచొ రితో అస్సె.

13

ప్రేమ, సత్తిమ్, సేంతుమ్ తెన్ ఇండుక

1 'అమ్చ బావుడ్లు' మెన దెకిల్ రితి తుమ్ నంపజలసక ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్తె తా. 2 వేర తెంతో జెత మాన్సుల్క మరియాద దెకుక తుమ్ పచ్చు నాయ్. కిచ్చొక మెలె, 'దూతల్' మెన నేన్లె కి, గోత్ అయ్ల దూతల్క కి సగుమ్జిన్ మరియాద కెర అస్తి. 3 జేలితె గలిలసక కన్కారుమ్ ఉచర దెక, జోవయింతెన్ తుమ్ జేలితె తిలి రితి ఉచరన, జోవయించి జాడు వయన. పడ్డె, తుమ్ జోవయింతెన్ ఎక్కి ఆగెత్ బెదిలస మెన, అన్నె మాన్సుల్చి అత్తి వేర వేర అల్లెరు సేడ్ల నంపజలసక దస్సి తోడు తా.

* 12:26 12:26 నిర్గమకాండుమ్ 19:18. † 12:26 12:26 హగ్గయి 2:6.

4 పెండ్లి మెలిన్ క చెంగిలి మెన ఎత్కి విలువ దెక గవురుమ్ కెరుక అస్సె. పెండ్లితె తెర్పిమున్ను చి నెడ్ మె సత్తిమ్ తంక మెన తుమ్ తె కో లంజె జా నాయ్. లంజె ఉచర్తనక చి లంజె జతనక దేముడు తీర్పు కెర సిచ్చ దెయెదె.

5 తుమ్ చి జీవితము తె డబ్బుల్ ఆస దూరి కెరన, తుమ్ క తిలిన్ క 'జయెదె' మెన సేంతుమ్ తెన్ జియ.
*“తుమ్ క కెయెక కి ములి నాయ్, పవ్ సి నాయ్.”
మెన దేముడు ప్రమానుమ్ కెర సంగ అస్సె. 6 జాకయ్,
†“ప్రబు అమ్ క తోడు అస్సె, ఆవ్ బియి నాయ్.
అంక పాడె కెర్తి రితి మాన్సుల్ అంక కిచ్చొ కెరుక నెత్తిర్తి”
మెన అమ్ దయిరిమ్ తెన్ సంగుక జతయ్.

తుమ్ క దెకయ్ ల వెల్లో సుదల్ క నే పవ్ పితె, చెంగిల్ ఇండ

7 దేముడు చి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ క సూనయ్ ల, తుమ్ క వాట్ దెకయ్ లనక తుమ్ పచ్చ నాయ్. జేవ్ జోవయిం చి జీవితము క ఇండిలిన్ క కిచ్చొ పలితుమ్ దెర్ల గే తుమ్ ఉచర. జోవయిం చి నముకుమ్ చి ఎదిలి నముకుమ్ తూమ్ జోవయిం చి పట్టి ఇండ.
8 యేసుక్రీస్తు కాలి కిసా తిలో గే, ఆజి కి దస్సాయి తా, కెయెక తెయెక కి దస్సాయి తయెదె. 9 వేర వేర నముకుమ్ చి బోదన సూన తుమ్ మోసిమ్ జా సత్తిమ్ తిలిసి తుమ్ ముల నాయ్. మెలె, జేవ్ చ కమొచ పండుగ్ అన్నిమ్ జవున్, కిచ్చొ కిచ్చొ కతిన్ నే కతిసి జవున్, జోవయిం క నంప కెర్ల మాన్సుల్ క చెంగిల్ కెరె నాయ్. ముక్కిమ్ క ప్రబుచి దయ జో అమ్ క దెతిన్ కయ్ అమ్ చి పెట్టిచి ఆత్మ డిట్టుమ్ జంక అస్సె.

10 అమ్ నంపజలనక వేర బలి దెతి టాన్ మెలి కోడు దొర్కు జా అస్సె. యేసు మొర్లిసి. ఈంజయ్ బలి దెతి టాన్ తె దిలి బలి అగ్గెచి రితిచి టంబుగుడ్డచి సేవ కెర్త, ఆగ్గుల్ క నంప కెర్తి రితిచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తితన కంక నాయిమ్ నాయ్. 11 జయ్యి రితి ఎత్కిక వెల్లెల

* 13:5 13:5 ద్విత్వీయాపదేశ కాండుము 31:6. † 13:6 13:6 కీర్తనలు 118:6

పూజర్లు గొర్రెల్లక దేముడుచి గుడితె ఆన 'ప్రజల్చి పాపుమ్ గెస్సు' మెన గొర్రెల్చి లోయి తెడిచి ఒగ్గర్ సుద్ది తిలి గదితె ఆన, సువ తా, జేవ్ గొర్రెల్చ పీనుమ్లుక బయిలె కడన కెర, జా బయిలె డయ గెల్తతి. 12 కిచ్చొక మెలె, దస్సి, దేముడు అబ్బొన్తె అన్నె బెదవుక మెన, జోచి సొంత లోయి తెన్ ప్రజల్క సుద్ది కెరుక మెన, యేసు కి †పట్టుమ్చి కోట ఒత్తల్తోచి బయిలె మొర్లన్.

యేసు సైమల్ సేడ్లిన్తె అమ్ కి బెదుమ

13 జాకయ్, ఆమ్ కి, గావ్ ఒత్తల్తోచి బయిలె జోతె గెచ్చు, జో సేడ్ల సైమల్ ఆమ్ కి సేడుమ. 14 కిచ్చొక మెలె, కెయెఁక తెయఁక తాఁ గెతి పట్టుమ్ ఇన్నె అమ్క నాయ్, గని దస్సిచి తిలి కీచెంగిల్ పట్టుమ్చి రిసా రకితనుమ్. 15 రోజుక దేముడుక బలి దిలి రితి, జో అమ్క దిలి అత్తసెక్కిక జోక గవురుమ్ కెరుమ. కీసి బలి మెలె, జోచి నావ్చి విలువ ఒప్పున గవురుమ్ సంగితిసి. 16 అన్నె, మాన్సుల్క చెంగిల్ దెకుక, చి తుమ్క కలుగు జలిన్క అన్నె మాన్సుల్క తోడు దెంక ముల నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దనచక 'బలివొ' మెనయ్ దేముడుక సర్ల.*

తుమ్క సికడ్లసక మరియాద కెర

17 తుమ్క సికడ్లసచి కోడు తుమ్ సూన, దాక్ కెరన, తుమ్చి సొంత ఇస్టుమ్ కెరుక ముల దా, జోవయించి కోడుక మరియాద కెర. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చ ఆత్మల్క 'చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్ సికడ్లతి, అన్నె, క్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త జా ఎత్తిజిన్క పరిచ్చు కెర్తి దీసి జెయెదె. అయ్లె, "దేముడు అమ్క దిలి కామ్క 'చెంగిల్ కెర్లమ్' గే 'గార్ కెర్లమ్' గే జో దేముడుచి మొక్కె అమ్ సాచి నజనుక తయెదె" మెన జానయ్ తుమ్క జేవ్ సికడ్లతి, దెకితతి. జేవ్ తుమ్క సికడ్లస దుకుమ్ నెంతె సర్ల తెన్ ఏలుప కెర్తి రితి తుమ్ జోవయించి తెడి తా.

‡ 13:12 13:12 యెరూసలేమ్ ఒత్తల్తో. లూకా 23:32-33, యోహాను 19:17-18, మార్కు 15:20-22, మత్తయి 27:31-33. § 13:14 13:14 మెలె, పరలోకుమ్. డీసయ్లిసి 21:2 దెక. * 13:16 13:16 కొరిందిల్క రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 10:31 దెక.

జోవయింక అల్లర్ కెరై, దుకుమ్ జవుల చి తుమ్క లాబుమ్ తయె నాయ్.

అమ్చి రిసా ప్రార్దన కెర

18 అమ్చి రిసా తుమ్ ప్రార్దన కెరై తా. 'అమ్ పొరపాట్ జము నాయ్ గని ఎత్కిక సత్తిమ్ కెరుక ఆస తెన్ అస్సుమ్' మెన అమ్చి పెట్టి అమ్ జానుమ్. 19 అన్నె కిచ్చొక 'ప్రార్దన కెరై తా' మెన తుమ్క ఆవ్ బతిమాల్పా జా సంగితసి మెలె, ఆవ్ అన్నె బే బేగి తుమ్తె అన్నె జెంక దేముడు వాటు దెవున్ మెనయ్ తుమ్ ప్రార్దన కెర.

20 జలె, జోచ మెండల్ జల అమ్ నంపజలనక ముక్కిమ్ జలో గొవుడు జలో అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక అన్నె జియడ్డో సేతుమ్ దెతో దేముడు, కెయఁక తెయఁక కామ్క జెతికయ్ జోచి ప్రమానుమ్చి రిసాచి నూయి జలి లోయిచి సెక్తి తుమ్క తోడు తవున్. 21 జోచి ఇస్టుమ్ రితి తుమ్ ఇండితి రితి తుమ్క దొర్కు జలిసి ఎత్కి దెవున్, చి జో మెన్సితి బుద్ది తుమ్చి పెట్టి తతి రితి తుమ్చి పెట్టి కామ్ కెరై తవున్. యేసుక్రిస్తుచి అత్తి ఈంజ ఎత్కి జర్గు కెరెదె. జోక కెయఁక తెయఁక పరలోకుమ్చి గవురుమ్ తవును! ఆమేన్.

ఆకర్ కోడు

22 జలె, బావుడ్లు, ఇదిల్ కొట్టు తెన్ ఆవ్ రెగిడ్డి ఈంజ జాగర్ద సంగితి దయిరిమ్ సంగితి ఉత్తమ్ తుమ్ ఓర్పుప జా.

23 అమ్చొ బావొ జలో తిమోతిక †విడ్డల్ కెర అస్తి మెన తుమ్ జాన్క మెన ఆవ్ ఆస జతసి. జో బే బేగి ఉట్ట అయ్లె, అంచి తెన్ జో జెయెదె, చి బెద తుమ్తె జా తుమ్క దెకుమ్దె.

24 తుమ్క బోదన కెర్త ఎత్కిజిన్క చి ప్రబుచయ్ జల అన్నె ఎత్కిజిన్క అమ్చి ప్రేమ తుమ్ సంగ. ఇఠలీ దేసిమ్ తెంతొవ నంపజలన్ ఎత్కిజిన్ తుమ్క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెర్తయ్తతి. 25 తుమ్ ఎత్కిజిన్ తెన్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి దయ తవున్! ఆమేన్‡.

† 13:23 13:23 జెయిల్తె తెంతొ, కిచ్చొగె. ‡ 13:25 13:25 తెడ్డిలి

Kupia New Testament
Kupia: Kupia New Testament (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kupia)

Contributor: SIL International (in Asia)

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

7ccb2690-4432-5e86-88c1-f8ee976f30f4